

Johdanto

Tässä dokumentissa kuvataan mikä on valtakunnallisesti yhteentoimiva kaavatietomalli ja mitä tarkoitetaan kaavakohteiden ja kaavamääräysten vakimuotoisella esitystavalla. Tähän dokumenttiin on koottu valtakunnallisesti yhteentoimivaan tietomallipohjaiseen kaavan laatimiseen liittyviä käsitteitä ja yleisiä periaatteita sekä teknisluonteisia ja varsin yksityiskohtaisia sääntöjä, joita valtakunnallisen kaavatietomallin mukaisesti laaditun kaava-aineiston tulee noudattaa.

Dokumentti on keskeneräinen ja tämänhetkinen versio on laadittu helpottamaan Katja-hankkeen yhteydessä kommentoitavana olevaa kaavamääräyskokoelma-aineistoa sekä koodisto-muutoksia. Tämä on ensimmäinen työstöversion alustava luonnos. Dokumenttia voi kommentoida ota kantaa-palvelussa 15.9. asti, minkä jälkeen dokumenttia kehitetään siten, että se palvelisi jatkossa kaavoittajia tietomallipohjaiseen kaavoitukseen siirtymisessä.

Vuosien 2024-2028 on siirtymäaika, jona kaava voidaan laatia joko kuten tähänkin asti tai noudattaen valtakunnallisesti yhteentoimivaa tietomallimuotoa. Siirtymäaikana valtakunnallista kaavatietomallia kehitetään ja tässä dokumentissa esitetyt periaatteet ja sääntöluonnokset tulevat todennäköisesti jossain määrin elämään, kun kaavatietomallin soveltamisesta saadaan enemmän käytännön kokemusta. Tulevaisuudessa kaavoittajan tuskin tarvitsee ymmärtää kaikkia tähän dokumenttiin koottuja teknisiä yksityiskohtia siitä, miten valtakunnallinen kaavatietomalli on mallinnettu tai tuntee kaikkia siihen liittyviä teknisiä sääntöjä siinä vaiheessa, kun hänellä on käytössään kaavan laatimiseen tarkoitettu ohjelmisto.

Tämän dokumentin tarkoituksena on omalta osaltaan siirtymäaikana helpottaa kaavoituksen substanssiasiantuntijoiden mahdollisuuksia osallistua valtakunnallisesti yhteentoimivan kaavatiedon tuottamisen periaatteisiin liittyvään keskusteluun.

Taustaa

Kaavatiedon sisältö on perinteisesti kuvattu sen graafisen esitystavan, kaavakartan ja sen sisältämien merkintöjen avulla. Nämä ovat pääsääntöisesti noudattaneet ympäristöministeriön asetusta maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa kaavoissa käytettävistä merkinnöistä. Maankäyttö- ja rakennuslain 1.1.2024 voimaan tuleva vaatimus valtakunnallisesti yhteentoimivassa tietomallimuodossa laadittavasta kaavasta muuttaa kaavan sisällön ja esitystavan määrittelyä.

Tietomalli on tiedosta ja tietojen välisistä suhteista tehty kuvaus. Tietomalleja on monen tasoisia. Kaavatietomalli, joka perustuisi vain kaavakartan ja sen merkintöjen kuvaamiseen koneluettavasti, ei täyttäisi tiedon monipuoliseen analysointiin ja muihin tietoaineistoihin yhdistämiseen liittyviä vaatimuksia, joita kaavatietoon tulevaisuudessa kohdistuu. Maankäyttö- ja rakennuslain digitalisaatiota edistävien kaavan esitystapaa koskevien säännösten 29 §, 40 § ja 55 § myötä kaavat koostuvat kaavakohteista ja määräyksistä. Tähän perustuen kaavatietomallin kehitystyön tavoitteena on ollut määritellä:

- kansallisesti yhteiset kaavaprosessin keskeiset käsitteet ja niiden keskinäiset yhteydet,
- loogiset tietomallit kaavaprosesseissa syntyville, yhteiskäyttöisille tietosisällöille ja
- Ryhti- järjestelmän toteutuksen fyysiset tietomallit, jotka varmistavat loogisten tietomallien mukaisen kaavatiedon teknisen yhteentoimivuuden tiedonvaihdossa siten, että eri järjestelmissä tuotetut kaavatietoja voidaan toimittaa valtakunnalliseen järjestelmään

Valtakunnallisessa kaavatietomallissa kaavatietoa ei lähestytä kaavakartalle piirrettyjen merkintöjen kautta, vaan varsinainen kaavatieto eli kaavan sisältämä suunnitelmatieto muodostuu tietomallissa ensisijaisesti kaavamääräyksien ja kaavakohteiden sisältämistä tiedoista. Nämä tiedot tulee tuottaa valtakunnallisesti yhtenäisessä muodossa, jotta saadaan kansallisesti määritetyn rakenteen mukaista tietoa. Tätä

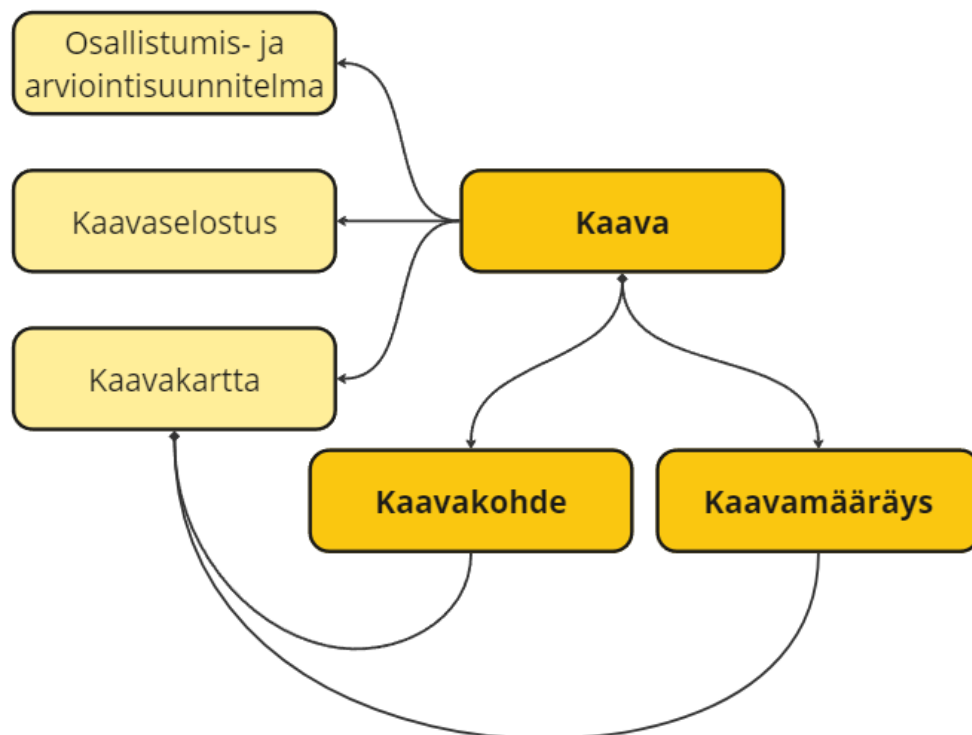
rakenteellista tietoa voidaan lukea myös koneellisesti ja kaavatiedot pystytään kohdistamaan paikkatietona tiettyyn sijaintiin.

Myös kaavan visuaalisella esitystavalla on jatkossakin merkitystä, sillä päätöksenteon yhteydessä hyväksytään kaavan ihmisluettava tietosisältö eli perinteinen kaavakartta määräyksineen, jonka tuottaminen siis perustuu jatkossa tietomallipohjaiseen kaava-aineistoon. Tästä johtuen voimassa olevissa kaavoissa käytettävistä merkinnöistä annettu ympäristöministeriön asetus korvataan uudella ympäristöministeriön asetuksella. Jatkuvuuden kannalta on tärkeää, että kaavakohteiden ja -määräysten esitystapa ei liian radikaalisti eroaisi tähän asti kaavoissa käytetyistä merkinnöistä. Uudessa asetuksessa määritellään, miten tietomallipohjaisesti laadittavissa kaavamääräyksissä käytetyt koodit ja niiden yhdistelmät tulee otsikoida ja visualisoida kaavakartalla ja siihen liittyvässä kaavamääräysten luettelossa.

Kaavan käsitemalli

Käsitemalli on tietomalli, joka kuvaa tarkastelun kohteena olevat kohdemaailman käsitteet ja niiden väliset suhteet. Käsitemalli on toiminut apuna valtakunnallisen kaavatietomallin kehittämisessä. Kehittämistyö on iteratiivista ja samaan aikaan kun kaavan käsitemalliin perustuvaa loogista tietomallia on kehitetty, on jouduttu palaamaan myös käsitemalliin ja tehty siihen tarkennuksia.

Kaava on kunnan tai maakunnan liiton hyväksymä, kaavoitusmenettelyyn perustuva alueidenkäytön suunnitelma, jolla ohjataan tietyn maantieteellisen alueen käyttöä ja rakentamista. Lain tasolla kaavatietomallista on esitetty ikään kuin yksinkertaistettu käsitemalli (Kuva 1. Yksinkertaistettu käsitemalli maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen kaavan koostumuksesta kaaviomuodossa kuvattuna (28.7.2023). Kuva 1), jonka mukaan *kaava* koostuu *kaavakohteista* ja *kaavamääräyksistä*.

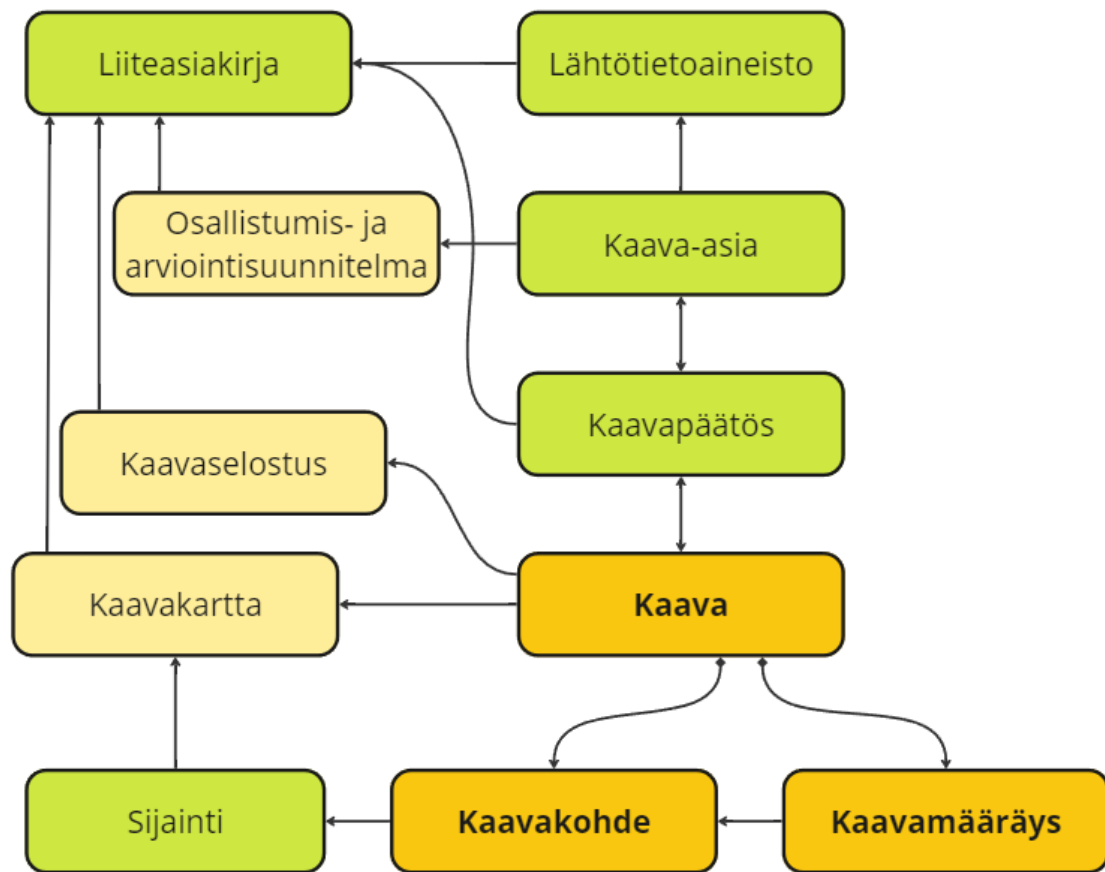
Kuva 1. Yksinkertaistettu käsitemalli maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen kaavan koostumuksesta kaaviomuodossa kuvattuna (28.7.2023).

Kaavakohteet ja -määräykset esitetään kartalla eli kaavaan liittyy *kaavakartta*. Kaavaan liittyy myös *kaavaselustus*, jossa esitetään kaavan tavoitteiden, eri vaihtoehtojen ja niiden vaikutusten sekä ratkaisujen perusteiden arvioimiseksi tarpeelliset tiedot. Lisäksi kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa

laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen *suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä* sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.

Kaavatietomallin rakentamisen kannalta lain tulkinta kaavan koostumuksesta edellyttää kuitenkin täydentämistä, jotta siitä pystytään laatimaan niin sanottu looginen tietomalli.

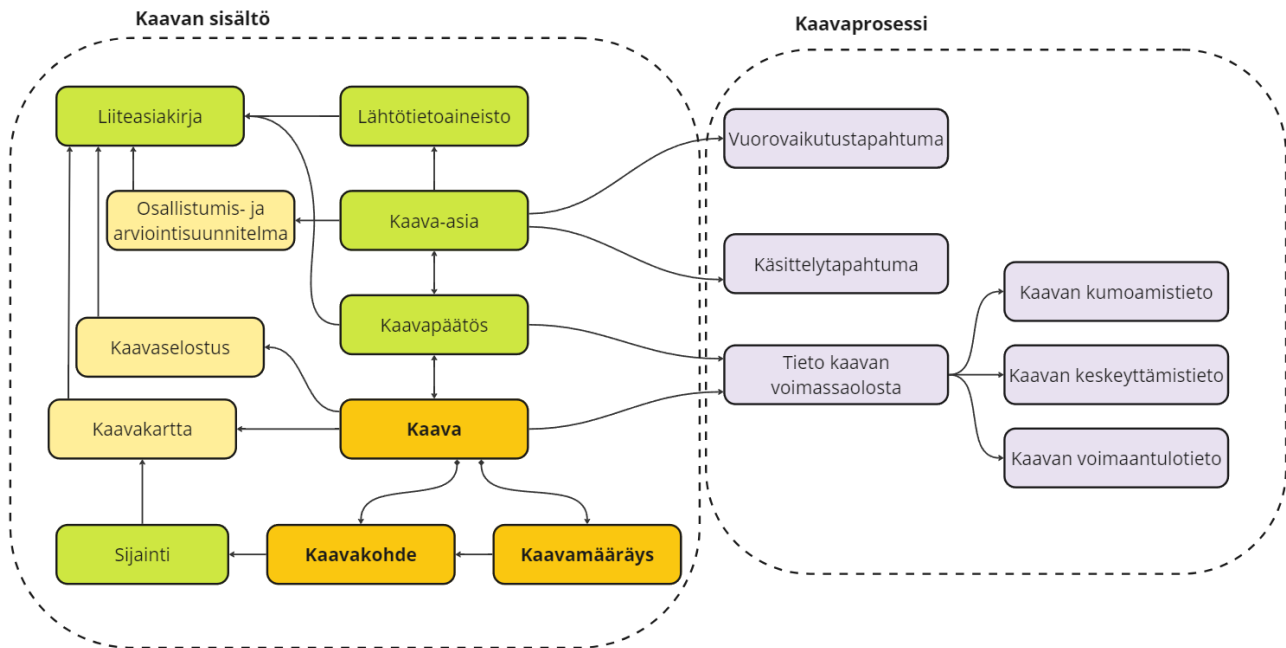
Kun kunta tai maakunnan liitto toteaa tarpeelliseksi laatia kaavan, muodostuu niin sanottu *kaava-asia* (Kuva 2). Kaava-asia on siis olemassa jo siitä asti, kun kaava tulee vireille, vaikka itse kaavasuosittelmaa siihen sisältyvine kaavakohteineen ja -määräyksineen ei vielä olisikaan. Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin, mikä edellyttää, että kaavan laatimisen tueksi on olemassa jonkinlainen *lähtötietoaineisto*. Kun kaava hyväksytään, kaava-asiasta tehdään *päätös*, jonka seurauksena oikeusvaikutteinen kaava ”syntyy”. Tämän logiikan esiin tuomiseksi kaavaan liittyy kaavatietomallissa aina kaava-asia ja kaavapäätös. Koska kaava esitetään kartalla, kaavakohteisiin liittyy myös tietty *sijainti*. Kaavakartta, kaavaselostus ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma ovat kaavan *liiteasiakirjoja*.

Kuva 2. Laissa esitettyjä käsitteitä täydentävä kaaviomuotoinen kuvaus (käsittemalli) kaavasta (28.7.2023).

Kaavatietomallin kehittämistä varten on ollut tarpeen laatia edelleen tarkemmalle tasolle viety käsittemalli. Tarkemman käsittemallin pohjalta on kehitetty kaavan loogista tietomalli, joka toimii valtakunnallisena kehikkona fyysisille tietomalleille, joita käytetään tietomallipohjaisten kaavojen laatimiseen.

Kaavaa laadittaessa syntyy tietoa sekä kaavasta itsestään että kaavaprosessista. Kaavatietomallin näkökulmasta kaavan sisältöön liittyvä tieto on varsinaista kaavatietoa ja kaavaprosessiin liittyvä tieto on kaavan elinkaaritietoa.

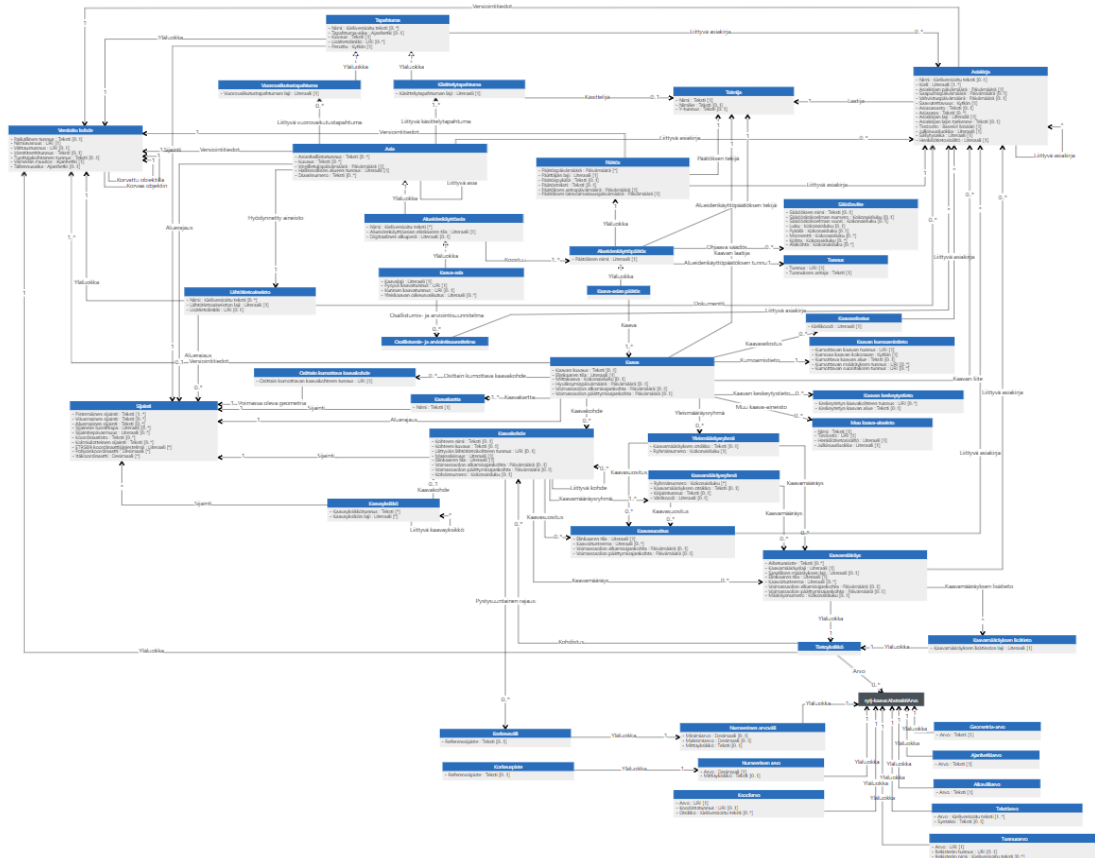

Kuva 3. Kaavatietomalli esitettyinä käsitellinä, jossa esitetään kaavaan sisältöön sekä prosessiin liittyvät käsitteet (28.7.2023).

Kaavan elinkaaritiedot ja muut kaavaprosessiin liittyvät tiedot, kuten käsittely- ja vuorovaikutustapahtumat sekä kaavaan hallinnollisena asiana liittyvät päätökset muodostavat kansallisessa kaavatietomallissa kaavaprosessia kuvaavan osuuden. Kaavoitusprosessin aikana kaava-aineistoa tuotetaan ja täydennetään jatkuvasti, jolloin korostuu tarve kaavan tietosisällön versiointitiedolle, mikä edellyttää kaavoitusprosessin eri vaiheissa tietosisältöihin liittyvien tunnusten antamista.

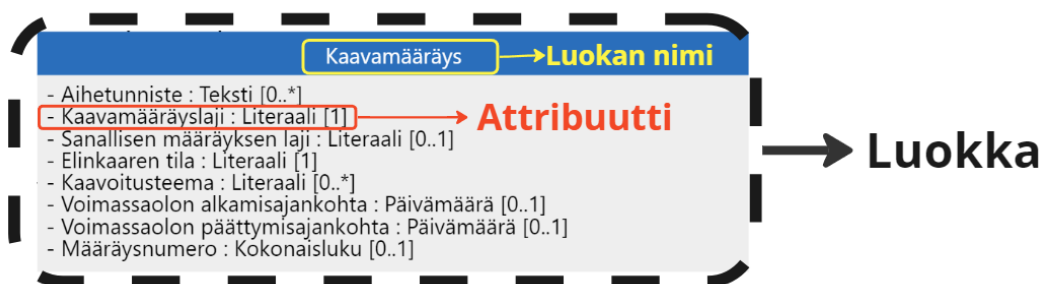
Looginen kaavatietomalli

[Yhteentoimivuusalustalla](#) esitetty kaavatietomalli on käsitellistä huomattavasti tarkemmalle tasolle viety kuvaus eli *looginen tietomalli*, joka kuvaa tiedot ja *tietorakenteet* loogisella tasolla.

Kuva 4. Viimeisin versio kaavan loogisesta tietomallista. (Yhteentoimivuusalustan RYTI-kaava, 25.7.2023)

Loogisen tason tietomallissa esitetyt todellisen maailman kohteita kuvaavat tiedot on esitetty *luokkina*, joilla on tiettyjä ominaisuuksia eli *attribuutteja*. Loogisen tason tietomallissa kuvataan myös, missä muodossa näitä attribuutteja kuvaavat arvot tulee antaa, ja kuinka monta arvoa täytyy tai saa antaa eli mikä on niiden sallittu toistuvuus. Tietoluokkien väliset suhteet on loogisessa tietomallissa kuvattu luokkien välisinä *assosiaatioina*, joille on myös määritelty toistuvuudet.

Kuva 5. Tietomallin luokka ja attribuutti.

Yhteentoimivuusalustan looginen kaavatietomalli kuvaa siis yleisellä tasolla, miten rakenteellista kaavatietoa tulisi muodostaa siten, että se noudattaisi valtakunnallisia määrittelyjä ja olisi siten valtakunnallisesti yhteentoimivaa. Yhteentoimivuusalustan loogiseen kaavatietomalliin viitataan tässä dokumentissa jatkossa *kansallisena kaavatietomallina*.

Kansallisen kaavatietomallin kehittämisessä tavoitteena on ollut tarjota yhteentoimivuudelle kehikko tietomallipohjaisten kaavojen kuvaamiseen erilaisissa tietojärjestelmissä. Kansallinen kaavatietomalli ei siis

edellyttä, että kaikkien kaavoja laativien organisaatioiden käyttämät sisäiset tietomallit olisivat täsmälleen tietyn tyyppisiä, vaan ne voivat myös sisältää muita kuin kansallisessa kaavatietomallissa edellytetyjä tietoja.

Kaavojen fyysiset tietomallit

Fyysinen tietomalli on loogisesta tietomallista edelleen tarkemmalle tasolle viety kuvaus, jossa otetaan kantaa tietokannan käytön tekniseen toteutukseen valitulla teknologialla, kun taas looginen tietomalli itsessään on riippumaton tietystä toteutusteknologiasta tai tiedon fyysisestä esitystavasta (esim. relaatiotietokanta, tietyn ohjelmointikielen tietorakenteet, XML, JSON).

Ryhti-järjestelmän toteutuksessa on kaavatietomallin kehityksen yhteydessä laadittu yhdenlainen fyysinen tietomalli, joka pohjautuu loogiseen kaavatietomalliin. Myös kaavan laatimiseen käytettävien ohjelmistojen kehittämisessä tulee laatia ohjelmistokohtaiset tulkinnat loogisen tason tietomallista eli niiden omat fyysiset tietomallit, jotta ohjelmistoilla voidaan tuottaa valtakunnallisesti yhteentoimivaa kaavatietoa.

Valtakunnallisesti yhteentoimivassa tietomallimuodossa laadittavat kaavat

Kansallinen kaavatietomalli itsessään ei sisällä tietoa siitä, miten kaavaa tulisi laatia. Sen sijaan se toimii ohjeena tarkemmille fyysisille tietomalleille, joiden tulee noudattaa kansallisessa kaavatietomallissa esitettyjä kaavatiedon rakenteen periaatteita.

Valtakunnallisessa yhteentoimivassa tietomallimuodossa laadittavia kaavoja ei siis suoraan voida laatia kansallisen kaavatietomallin pohjalta, vaan kaavan laatiminen edellyttää kaavan laatimiseen tarkoitettua ohjelmistoa, joka on laadittu siten, että sillä tuotettu rakenteellinen tieto noudattaa kansallisessa kaavatietomallissa kuvattuja tietorakenteita sekä kansalliseen kaavatietomalliin liittyviä soveltamisohjeita ja teknisiä sääntöjä.

Kansallisen kaavatietomallin soveltamisohjeet

Kaikille kaavatasoille yhteiset koodistot

Valtakunnallisesti yhteentoimivan kaavatiedon tuottamisen kannalta on myös olennaista, että kaavan laatimisessa käytettävillä ohjelmistoilla on hyödynnettävissä valtakunnallisesti yhtenäiset koodistot, joiden perusteella tietyistä kaavatiedoista saadaan koneluettavaa.

Kaavatietomallin mukaisesti tuotettavaa kaavaa laadittaessa käytettävät koodistot löytyvät tämän dokumentin Liite 1Liite 1.

Kansalliseen kaavatietomalliin liittyvät laatusäännöt

Kansallinen kaavatietomalli ja siihen liittyvät kaavatiedon laatusäännöt koskevat kaikkia kaavatasoja eli maakuntakaavaa, yleiskaavaa ja asemakaavaa. Laatusäännöissä ilmaistaan kaavaan, kaavamääräyksiin ja kaavakohteisiin liittyviä vaatimuksia, joita tulee noudattaa, jotta voidaan tuottaa valtakunnallisesti yhteentoimivaa kaavatietoa. Tässä dokumentissa tuodaan esiin muutamia yleisiä kaavaan ja kaavakohteisiin liittyviä yleisiä vaatimuksia, mutta pääasiassa keskitytään erityisesti kaavamääräyksiin liittyviin vaatimuksiin ja sääntöihin, joita pyritään havainnollistamaan erilaisten esimerkkien kautta.

Kaavatasojen ja toisaalta myös eri tyyppisten kaavojen välillä on tiettyjä eroja, jotka on tunnistettu kaavatietomallin kehitystyössä. Kaavatasojen ja kaavatyyprien väliset erityispiirteet on huomioitu laatimalla eri kaavalajeja koskevat soveltamisohjeet, joissa huomioidaan esimerkiksi asemakaavan ja vaiheyleiskaavan väliset erot. Nämä kaavatasoihin liittyvät erityiset soveltamisohjeet eli niin sanotut soveltamisprofiilit esitetään erikseen yhteisten laatusääntöjen jälkeen.

Kaava ja tietomallimuodossa laaditun kaavan tiedot

Loogisessa kaavatietomallissa kuvatut kaavan tiedot on jaettu kaavaan käsiteltävänä hallinnollisena asiana liittyviin tietoihin (kaava-asia), kaavaan liittyviin päätöksiin liittyviin tietoihin (kaavapäätös), itse kaavaan suunnitelmalla liittyviin tietoihin (kaava) sekä kaavan sisältämiin kaavakohteisiin ja kaavamääräyksiin liittyviin tietoihin (ks. Kuva 2), joiden tiedot käyvät ilmi näihin tietoluokkiin sisältyvistä attribuuteista eli ominaisuustiedoista ja niiden välisistä suhteista eli assosiaatioista.

Loogisessa kaavatietomallissa valittu jaottelu perustuu siihen, että kaavatietomalli on osa laajempaa valtakunnallista rakennetun ympäristön tietomallikonaisuutta. Kaavoja laativien organisaatioiden omissa fyysisissä tietomalleissa tämä jaottelu voidaan rakentaa myös poiketen Yhteentoimivuusalustalla esitetystä jaottelusta, kunhan tietoluokkiin sisältyvät ominaisuustiedot (attribuutit) ja niiden väliset suhteet (assosiaatiot) käyvät ilmi tietomallimuotoisen kaavan aineistosta siten, että aineisto on valtakunnallisesti yhteentoimivaa. Kaava-aineiston yhteentoimivuutta voidaan testata Ryhti-järjestelmän validointipalvelun avulla.

Käytännössä kaikki kaavatietomallin mukaiset tiedot, mukaan lukien myös kaava-asian ja kaavapäätöksen tiedot ovat siis osa kaavan rakenteisessa muodossa olevaa tietosisältöä eli tietomallimuotoista kaavaa, mutta kaavatietomallissa tiedot on jaoteltu siten, että kone voisi tunnistaa muun muassa, mitkä tiedot liittyvät suunnitelmätietona johonkin tiettyyn kaavakohteeseen ja mitkä tiedot puolestaan liittyvät kaavan laatimisen hallinnolliseen prosessiin ja sen eri vaiheisiin.

Seuraavaksi käydään läpi yhteentoimivan kaavatiedon laatimisen kannalta keskeiset loogisen kaavatietomallin mukaiset kaava-asian tiedot, kaavapäätöksen tiedot, kaavan tiedot, kaavakohteen ja kaavamääräyksen tiedot.

Tässä dokumentissa ei käsitellä kaavaprosessiin liittyviä tapahtuma- ja voimassaolotietoja eikä kaavaan liittyvien asiakirjojen tai muiden aineistojen tietosisältöjen vaatimuksia. Näihin liittyen ohjeistusta tullaan täydentämään tulevaisuudessa, kun Ryhti-järjestelmään toimitettavien tietojen vaatimukset ovat täsmentyneet Ryhti-järjestelmän testauksesta saatujen kokemusten perusteella osana valtakunnallisen kaavatietomallin jatkokehitystä.

Kaava-asian tiedot

Kaava-asiaan liittyvät ominaisuustiedot on valtakunnallisessa loogisessa kaavatietomallissa jaettu kolmeen tietoluokkaan, jotka ovat "Asia", joka on yleinen tietoluokka, jota voidaan käyttää myös muissa rakennetun ympäristön tietomalleissa, "Alueidenkäyttöasia", jota voidaan käyttää myös muissa alueidenkäyttöön liittyvissä tietomalleissa ja "Kaava-asia", jota käytetään ainoastaan kaavatietomallissa. "Kaava-asia" on "Asian" ja "Alueidenkäyttöasian" alaluokka, mikä tarkoittaa, että se perii näille tietoluokille annetut tiedot.

[Kaava-asian tunnistetietoja kuvaavat attribuutit](#)

Asianhallintatunnuksen-attribuutin avulla ilmaistaan tieto kunnassa käytössä olevasta kaava-asian yksilöivästä ja pysyvästä tunnuksesta. Tämä tieto ei ole kansallisen kaavatietomallin mukaan pakollinen.

Hallinnollisen alueen tunnus -attribuutin avulla ilmaistaan koneluettavassa muodossa, minkä hallinnollisen alueen sisällä sijaitsevasta kaava-asiasta on kyse, esimerkiksi kuntakoodi 020 (Akaa) tai maakuntakoodi 01 (Uusimaa). Tämän tiedon tulee käydä ilmi kansallisen kaavatietomallin mukaisesti laaditusta kaava-aineistosta.

Diaarinumero-attribuutin avulla ilmaistaan tieto kunnassa käytössä oleva kirjattavalle asialle, asiakirjalle tai välitoimenpiteelle diaarikaavan mukaan annetusta numerotunnuksesta. Tämä tieto ei ole kansallisen kaavatietomallin mukaan pakollinen.

Pysyvä kaavatunnus -attribuutin avulla ilmaistaan tieto kaavan yksilöivästä ja pysyvästä, keskitetysti myönnetystä tunnuksesta. Tämän tiedon tulee käydä ilmi kansallisen kaavatietomallin mukaisesti laaditusta kaava-aineistosta.

Kunnan kaavatunnus -attribuutin avulla ilmaistaan tieto kunnan omassa prosessissaan myöntämästä kaavatunnuksesta. Tämä tieto ei ole kansallisen kaavatietomallin mukaan pakollinen.

Nimi-attribuutin avulla ilmaistaan tieto kaavalle annetusta nimestä. Nimi ilmoitetaan kaavatietomallin mukaan kieliversioituna tekstinä, mikä mahdollistaa, että kaksikielisissä kunnissa kaavalle voidaan antaa sekä suomen- että ruotsinkielinen nimi. Tämän tiedon tulee käydä ilmi kansallisen kaavatietomallin mukaisesti laaditusta kaava-aineistosta.

[Kaavan oikeusvaikutuksia kuvaavat attribuutit](#)

Kaavalaji-attribuutin avulla ilmaistaan tieto siitä, millaisesta kaavasta on kyse. Tiedon ilmaisemiseen käytetään *kaavalaji*-koodistoa, jossa kaavalajit on luokiteltu. Luokittelun avulla saadaan koneluettavassa muodossa tieto, jonka avulla voidaan päätellä tieto kaavan oikeudellisesta ohjausvaikutuksesta, sisältövaatimuksista ja prosessiin liittyvistä vaatimuksista sekä vastuullisesta hallintoviranomaisesta. Kaavalaji-tieto on yksi valtakunnallisesti yhteentoimivan kaavatiedon vähimmäisvaatimuksista, joka tulee ilmoittaa jokaisen kaavan osalta.

Yleiskaavan oikeusvaikutus -attribuutin avulla ilmaistaan kaavalajia tarkemmin yleiskaavojen osalta luokiteltu ja koneluettava tieto siitä millaisia oikeudellisia ohjausvaikutuksia kaavasta seuraa. Tiedon ilmaisemiseen käytetään *yleiskaavan oikeusvaikutukset* -koodistoa. Yleiskaavan oikeusvaikutukset -tieto on yksi valtakunnallisesti yhteentoimivan kaavatiedon vähimmäisvaatimuksista, joka tulee ilmoittaa jokaisen yleiskaavan osalta.

[Muut kaava-asian tietoja kuvaavat attribuutit](#)

Vireilletulopäivämäärä-attribuutin avulla ilmaistaan tieto siitä, milloin kaava-asia on tullut vireille. Tämän tiedon tulee käydä ilmi kansallisen kaavatietomallin mukaisesti laaditusta kaava-aineistosta.

Kuvaus-attribuutin avulla on mahdollista kirjoittaa rakenteisessa muodossa kuvaus siitä, mistä kaavassa on kyse. Tämä tieto ei ole kansallisen kaavatietomallin mukaan pakollinen.

Digitaalinen alkuperä -attribuutin avulla ilmaistaan tieto kaavan digitaalisen muodon tuotantotavasta ja siihen liittyvästä juridisuuden asteesta eli onko kyseessä tietomallin mukaan laadittu kaava-aineisto, kokonaan tai osittain digitoitu kaavakartta vai ainoastaan kaava-alueen rajausta digitoituna. Tiedon ilmaisemiseen käytetään *digitaalinen alkuperä* -koodistoa. Tämä tieto ei ole kansallisen kaavatietomallin mukaan pakollinen.

[Kaavapäätöksen tiedot](#)

Kaavaan liittyvät päätöstiedot on jaettu yleiseen tietoluokkaan ”Päätös”, jota voidaan käyttää myös muissa rakennetun ympäristön tietomalleissa ja se on ”Alueidenkäyttöpäätöksen” yläluokka ja ”Kaavapäätös” on puolestaan ”Alueidenkäyttöpäätöksen” alaluokka, joka perii näiden kahden yläluokan tiedot.

[Päätöksenteon ajankohtaa kuvaavat attribuutit](#)

Päätöspäivämäärä-attribuutin avulla ilmaistaan päätöksenteon päivämäärä eli tieto siitä, milloin esimerkiksi kaavan hyväksymistä koskevasta asiasta on tehty päätös kunnanvaltuuston kokouksessa.

Päätöksen antopäivämäärä -attribuutin avulla ilmaistaan tieto siitä, milloin päätös on annettu julkisesti tiedoksi esimerkiksi julkaisemalla kuulutus kunnanvaltuuston tekemästä hyväksymispäätöksestä.

Päätöksen lainvoimaisuuspäivämäärä -attribuutin avulla ilmaistaan, milloin tehty päätös on saanut lainvoiman, eli esimerkiksi milloin hyväksytty kaava on saanut lainvoiman, kun siihen ei ole määräaikaan mennessä tullut valituksia.

[Päätöksentekijää kuvaavat attribuutit](#)

Päätäjän laji -attribuutin avulla ilmaistaan koneluettavassa muodossa, mikä taho on tehnyt kaavaan liittyvän päätöksen. Tiedon ilmaisemiseen käytetään *päätöksentekijä* -koodistoa, joka luokittelee päätöksentekijät viranhaltijoiksi tai monijäsenisiksi päätöksentekolimeksi. Tämän tiedon tulee käydä ilmi kansallisen kaavatietomallin mukaisesti laaditusta hyväksytystä kaava-aineistosta.

[Päätöksen sisältöä kuvaavat attribuutit](#)

Päätöksen nimi -attribuutin avulla ilmaistaan koneluettavassa muodossa, millaisesta kaava-asiaan liittyvästä päätöksestä on kyse. Tiedon ilmaisemiseen käytetään *kaava-asian päätöksen nimi* -koodistoa, joka luokittelee erilaiset kaava-asiaan liittyvät päätökset. Tämän tiedon tulee käydä ilmi kansallisen kaavatietomallin mukaisesti laaditusta hyväksytystä kaava-aineistosta.

Päätöspykälä -attribuutin avulla voidaan ilmaista, mikä pykälä kaava-asiaan liittyvälle päätökselle on annettu kunnan omassa järjestelmässä. Tämä tieto ei ole kansallisen kaavatietomallin mukaan pakollinen.

Päätösteksti -attribuutin avulla voidaan ilmaista kuvaus siitä, mitä päätöksessä on päätetty sekä mahdolliset päätöksen perusteet ja sovelletut oikeusohjeet. Tämä tieto ei ole kansallisen kaavatietomallin mukaan pakollinen.

[Kaavan tiedot](#)

[Kaavaprosessin vaiheita kuvaavat attribuutit](#)

Elinkaaren tila -attribuutin avulla ilmaistaan koneluettavassa muodossa tieto siitä, mihin kaavaprosessin vaiheeseen tietomallimuotoinen kaava-aineisto liittyy. Tiedon ilmaisemiseen käytetään *Elinkaaren tila* -koodistoa. Elinkaaritieto on olennaista Ryhti-järjestelmään toimitettavien aineistojen osalta, jotta pystytään erottelemaan, onko kyse kaavan ehdotusvaiheen aineistosta, voimaan tulleesta vai kumoutuneesta kaavatiedosta. Tämän tiedon tulee käydä ilmi kansallisen kaavatietomallin mukaisesti laaditusta hyväksytystä kaava-aineistosta.

Hyväksymispäivämäärä -attribuutin avulla ilmaistaan tieto kaavan hyväksymispäivämäärästä eli käytännössä se päivämäärä, jolloin kunnan tai maakunnan liiton valtuusto on tehnyt kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen. Tämän päivämäärän tulisi olla sama kuin kaavan hyväksymispäätöstä koskevalle päätökselle ilmoitettu päätöspäivämäärä.

Voimassaolon alkamisajankohta -attribuutin avulla ilmaistaan tieto siitä, milloin kaava on tullut voimaan eli käytännössä, milloin kaavan voimaan tulosta annettu kuulutus on julkaistu.

Voimassaolon päättymisajankohta -attribuutin avulla ilmaistaan tieto siitä, milloin kaavan voimassaolo on päättynyt. Tämä tieto käy ilmi ainoastaan sellaisten kaavojen osalta, jotka ovat kumoutuneet esimerkiksi sen seurauksena, että alueelle on tullut voimaan uusi kaava, kuten asemakaavan muutos, joka on kumonnut alueella aiemmin voimassa olleen alkuperäisen asemakaavan. Attribuutin tiedot perustuvat Ryhti-järjestelmään kunnan toimittamiin kumoamistietoihin. Käytännössä voimassa olon päättymispäivämäärä on kumoamispäätöstä tai uuden kaavan voimaantuloa edeltävä päivämäärä.

[Kaavan sisältöä kuvaavat attribuutit](#)

Kaavan kuvaus -attribuutin avulla voidaan esittää vapaamuotoinen kuvaus, jossa kerrotaan, mitä kaava koskee. Kuvauksen kirjoittaminen ei ole kaavatietomallin mukaan pakollista.

Mittakaava-attribuutin avulla voidaan ilmaista kaavan mittakaava, joka kertoo missä mittakaavassa kaava on laadittu ja sitä tulisi tulkita. Vaikka tämä tieto ei ole kaavatietomallissa pakollinen, niin kaava-aineiston tulkinnan kannalta käytetty mittakaava on keskeinen tietomallipohjaiselle kaavalle annettava tieto.

Kaavaan liittyvät keskeiset tietoluokat

Kaavalle tulee määritellä aluerajaus, joka kuvaa kaavan suunnittelualueen rajat.

Kaavaan tulee liittää tieto kaavan laatijasta, liittyvinä asiakirjoina kaavaselostus ja osallistumisarviointisuunnitelma.

Lisäksi kaavaan on kaavatietomallin mukaan mahdollista liittää muita kaavaan olennaisesti kuuluvia asiakirjoja tai muuta kaava-aineistoa, kuten havainnollistavia videoita tai kuvatiedostoja.

Kaavakohde

Kaavakohde on kaavaan sisältyvä aluerajaus tai kohde, jonka alueella maankäyttöä tai rakentamista halutaan ohjata. Kaavakohteella on maantieteellinen sijainti ja muoto eli geometria.

Kaavassa ei voida esittää kaavakohteita, joille ei ole kaavamääräyksen avulla määritelty, mitä kohteen osalta halutaan ohjata, eli jokaiseen kaavakohteeseen tulee liittyä vähintään yksi kaavamääräys.

Kaavakohteen attribuutit

Kaavakohteen tietoluokka sisältää loogisessa kaavatietomallissa seuraavat ominaisuustiedot:

Kohteen nimi-attribuutin avulla voidaan ilmaista, minkä nimisestä kohteesta on kyse. Tämän tiedon avulla voidaan tarkentaa esimerkiksi, että kyseinen kohde kuvaa Tähtelän aluetta tai Moku-järveä. Kohteen nimi on kaavoituksen kohteena olevaan alueeseen tai muuhun geometriaan liittyvää taustatietoa ja voi näkyä esimerkiksi kaavan taustakartalla, mutta se ei ole sama kuin kaavamääräykseen perustuva nimistö-tieto. Kohteen nimeäminen ei ole kaavatietomallin mukaan pakollista.

Kohteen kuvaus-attribuutin avulla voidaan ilmaista kuvaus siitä, millaisesta kohteesta on kyse. Kuvauksen kirjoittaminen ei ole kaavatietomallin mukaan pakollista.

Liittyvän lähtötietokohteen tunnus-attribuutin avulla voidaan ilmaista kaavakohteeseen liittyvän lähtötietoaineiston pysyvä tunnus ja yksilöivä tunnus. Käytännössä tätä ominaisuustietoa voidaan hyödyntää sellaisten kaavakohteiden osalta, jotka perustuvat esimerkiksi johonkin muun kuin kaavaprosessin yhteydessä tuotettuun aineistoon, kuten Natura-alueiden aluerajaus, joihin liittyen kaavassa kuitenkin saatetaan antaa määräyksiä ja osoittaa kaavassa, että Natura-alueen aluerajausta mukailevalla kaavakohteen alueella pääkäyttötarkoituksena on luonnonsuojelu. Koska lähtötietoaineiston mukainen aluerajaus elää niin sanotusti omaa elämäänsä ja ne voivat muuttua kaavan voimaan tulon jälkeen, voi olla hyödyllistä muodostaa linkitys kaavassa osoitetun luonnonsuojelua koskevan aluevarausta kuvaavan kaavakohteen ja Natura-alueen aluerajauksen lähtötietokohteen välille.

Maanalaisuus-attribuutin avulla ilmaistaan, sijoittuuko kaavakohde maanpinnalle vai maanalle. Tiedon ilmaisemiseen käytetään *Maanalaisuuden laji*-koodistoa. Tämän tiedon tulee käydä ilmi kansallisen kaavatietomallin mukaisesti laaditusta kaava-aineistosta.

Kaavakohteiden tietoluokkiin sisältyvät samat elinkaarentilaa ja voimassaoloaikaa koskevat attribuutit kuin koko kaavan osalta, joiden avulla ilmaistaan mihin kaavaprosessin vaiheeseen kyseinen kaavakohde liittyy osana tietomallimuotoista kaava-aineistoa.

Liittyvät kohteet

Kaavatietomalli mahdollistaa erilaisten kohteiden liittämissä kaavakohteeseen liittyvän kohteen assosiaation avulla. Tällaisia tilanteita voi olla esimerkiksi lähtötietoaineiston linkittäminen

kaavakohteeseen tai kaavakohteiden linkittäminen toisiinsa. Tiettyjen kaavakohteiden osalta liittyvä kohde assosiaation luominen on pakollista, jotta päällekkäisten kaavakohteiden osalta pystytään koneellisesti hahmottamaan niihin liittyvien kaavamääräysten kokonaisuus.

Kaavakohteisiin liittyvät tekniset laatusäännöt

Kaavakohde-luokan objektin geometria-attribuutin arvon tulee olla piste, viiva, alue, kolmiulotteinen kappale, moniviiva, monialue tai monikappale.

Mikäli Kaavakohde-luokan objektin geometria-attribuutin arvo on kolmiulotteinen kappale tai monikappale, ja sille on annettu Pystysuuntainen rajausta-attribuutti, tulee geometria-attribuutin arvon sijaita pystysuuntaisen rajauksen määrittämien korkeuksien ala- ja ylärajojen väleissä.

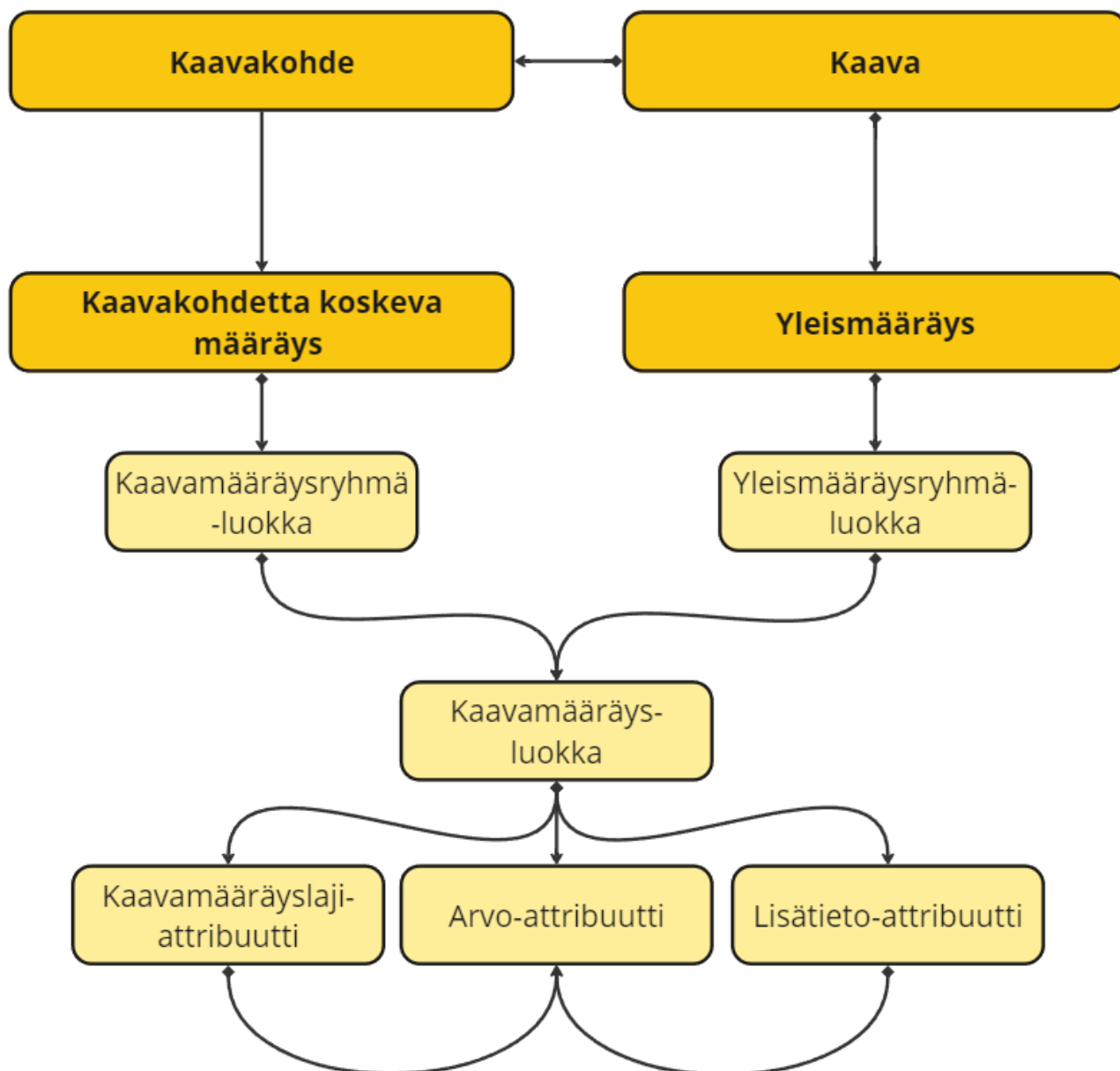
Kaavakohde-luokan objektit eivät saa mennä Kaava-luokan aluerajauksen ulkopuolelle.

Kaavakohde-luokkaan täytyy liittyä aina vähintään yksi Kaavamääräysryhmä-luokka, joka sisältää vähintään yhden Kaavamääräyslaji-koodiarvon, joka ei kuulu määrittäjähierarkiaan "Suure".

Tietomallimuotoisen kaavamääräyksen laatiminen

Kansallisessa kaavatietomallissa juridinen kaavamääräyksen käsite on käytännön syistä purettu useampaan *tietokomponenttiin* eli tiedon rakennetta kuvaavaan tietomallin osaan.

Kansallisen kaavatietomallin Kaavamääräys-luokka ja lain tarkoittama käsite "kaavamääräys" eivät siis ole sama asia, sillä Kaavamääräys-luokka sisältää vain osan varsinaisen kaavamääräyksen tiedoista. Juridinen kaavamääräys muodostuu kansallisessa kaavatietomallissa useammasta tietoluokasta, siihen sisältyvistä attribuuteista ja niiden välisistä suhteista eli assosiaatioista. Tietomallimuotoisen kaavamääräyksen väliset suhteet kaavaan ja kaavakohteisiin on esitetty käsitekaaviona alla olevassa kuvassa ().

Kuva 6. Kaavamääräyksen suhde kaavaan ja kaavakohteeseen kaavatietomallissa (28.7.2023).

Kaavamääräyksen attribuutit

Kaavamääräyslaji

Jokaiselle kaavamääräykselle eli kaavatietomallin kaavamääräys-luokalle tulee määritellä yksi kaavamääräyslaji-koodiarvo. Kaavamääräyslaji on kaavamääräyksen attribuutti, joka ikään kuin luokittelee, millainen kaavamääräys on kyseessä eli mitä kyseinen kaavamääräys kertoo kaavakohteesta. Tämä kaavamääräyksen lajia kuvaava tieto perustuu kaavamääräyslaji-koodistoon, eli se on kaavamääräyksen koneluettavaa tietosisältöä.

Seuraavia kaavamääräyslaji-koodiarvoja ei käytetä kaavamääräyksissä, vaan ne toimivat ainoastaan koodistoa jäsentävinä otsikkotason koodeina:

- Viheralue
- Ympäristöhäiriön torjunnan rakenne
- Vesiliikenteen alue
- Vesiväylä

- Ympäristöarvojen alue
- Alue, jota koskee kehittämisperiaate
- Maankäyttörajoitus
- Nimistö
- Aluetunnukset
- Rakentamisen määrä
- Rakentamisen tapa
- Liikenteen suuret
- Pysäköinnin määrä

[Lisätiedonlaji](#)

Kaavatietomallin mukaan kaavamääräys-luokalle on mahdollista määritellä yksi tai useampi lisätieto, joka täydentää kaavamääräyslaji-tietoa. Lisätietoja annetaan niissä tilanteissa, kun kaavamääräyslaji-koodi ei riittävästi täsmennä sitä mitä kaavamääräyksellä halutaan ohjata. Lisätieto on siis kaavamääräyksen attribuutti, joka tarkoittaa tietoa siitä, millainen kaavamääräys on kyseessä. Tämä kaavamääräyksen lisätietoa kuvaava tieto perustuu lisätiedonlaji-koodistoon, eli sekin on kaavamääräyksen koneluettavaa tietosisältöä.

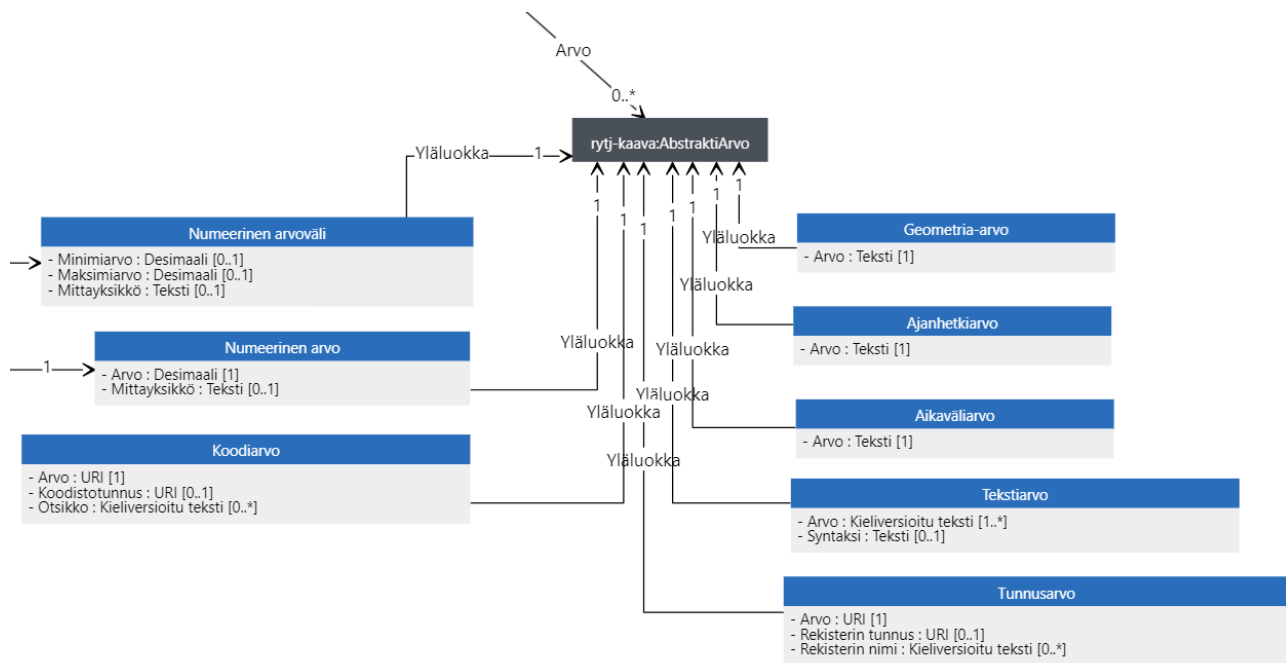
Seuraavia lisätiedonlaji-koodiarvoja ei käytetä, vaan ne toimivat ainoastaan koodistoa jäsentävinä otsikkotason koodeina:

- Tyyppi
- Merkittävyys
- Eri tahojen tarpeisiin varaaminen
- Ympäristömuutoksen laji
- Rakentamisen ohjaus

[Kaavamääräyksen arvot](#)

Kaavamääräyksiin ja niiden lisätietoihin liittyy kaavatietomallissa arvo-attribuutti, joilla voidaan ilmaista erilaisia kaavamääräysten saamia arvoja. Arvoilla voidaan siis täydentää kaavamääräyslaji-koodiarvon sekä siihen mahdollisesti liittyvän lisätiedonlaji-koodiarvon ilmaisemaa kaavamääräyksen tietosisältöä.

Kaavatietomallissa on määritelty mitkä kaikki erilaiset arvot ovat sallittuja ja millaisia tietoja kunkin tyyppisestä arvosta tulee käydä ilmi.

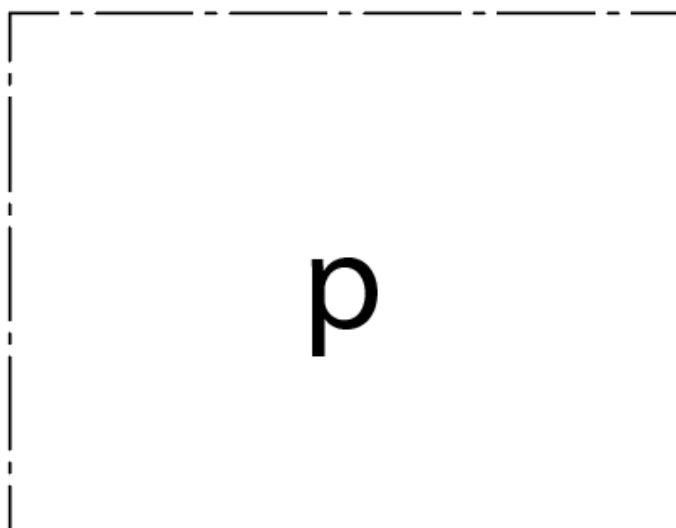

Kuva 7. Kaavatietomallin mahdollistamat erilaiset arvot kaavamääräyksille ja niiden lisätiedoille (Ote RYTJ-kaavatietomallista, 11.8.2023).

Sanallisen määräyksen laji

Kun laaditaan kaavamääräys, jonka kaavamääräyslajiksi on valittu koodiarvo ”sanallinen määräys”, kaavamääräykselle tulee antaa arvo kieliversioituna tekstinä. Lisäksi kaavamääräykselle tulee määritellä vähintään yksi sanallisen määräyksen laji attribuuttitieto, joka annetaan sanallisen määräyksen laji-koodiarvona. Sanallisen määräyksen lajin avulla tekstimuotoiset sanalliset määräykset, jotka eivät ole koneluettavaa tietoa, pystytään luokittelemaan koneluettavasti.

Tässä vaiheessa laadittu sanallisen määräyksen laji-koodisto on luonnos, jonka sisältöön sidosryhmien toivotaan ottavan kantaa, jotta sitä voidaan täydentää.

Kaavamääräys

Pysäköimispaikka

Pysäköimispaikan pintavedet on viemäritävä ja johdettava tiiviissä putkessa pohjavesialueen ulkopuolelle.

Tietomallimuotoinen kaavamääräys

Kaavamääräysryhmä

Ryhmänumero: 1
Kaavamääräyksen otsikko: Pysäköimispaikka
Kirjaintunnus: p
Värikoodi: 000000

Kaavamääräys

Aihetunniste: -
Kaavamääräyslaji: pysäköinninAlue
Sanallisen määräyksen laji: -
Elinkaaren tila: 13
Kaavoitusteema: -
Määräyksen numero: 1
Voimassaolon alkamisajankohta: 16.10.2022
Voimassaolon päättymisajankohta: -

Kaavamääräys

Aihetunniste: -
Kaavamääräyslaji: sanallinenMääräys
Sanallisen määräyksen laji: hulevedet
Elinkaaren tila: 13
Kaavoitusteema: -
Määräyksen numero: 2
Voimassaolon alkamisajankohta: 16.10.2022
Voimassaolon päättymisajankohta: -

Kaavamääräyksen lisätieto

Kaavamääräyksen lisätiedon laji: osaAlue

Kaavamääräyksen arvo

Arvo: Pysäköimispaikan pintavedet on viemäritävä ja johdettava tiiviissä putkessa pohjavesialueen ulkopuolelle.

Kuva 8. Esimerkki sanallisesta määräyksestä osana tietomallimuotoista kaavamääräystä.

Määräyksen numero

Määräyksen numero attribuutti on tekninen tieto, jonka avulla järjestetään samaan kaavamääräysryhmään liittyvät määräykset suhteessa toisiinsa. Antamalla kaavamääräykselle numeron silloin, kun ryhmään kuuluu enemmän kuin yksi kaavamääräys, pystytään määrittelemään, että kaavamääräysryhmään liittyvät kaavamääräystä 1 kuvaavat tiedot esitetään ensin ja seuraavaksi esitetään kaavamääräystä 2 kuvaavat tiedot, kuten Kuva 8.

Kaavoitusteema

Kaavoitusteema attribuutti kertoo nimensä mukaisesti mihin teemaan kyseinen kaavamääräys liittyy. Kaavoitusteeman määrittely on kaavatietomallissa vapaaehtoista eli sitä ei ole pakko määritellä.

Kaavoitusteema määritellään antamalla kaavamääräykselle yksi tai useampi kaavoitusteema-koodiston koodiarvoista.

Kaavamääräyksen aihe-tunniste

Kaavamääräyksen aihe-tunniste attribuutti on käytännössä asiasana, joka toimii kaavoitusteeman ohella kaavamääräystä luokittelevana tietona, jonka tarkoituksena on helpottaa tiettyyn asiakokonaisuuteen liittyvien kaavamääräystä hakemista. Aihe-tunniste määritellään tekstinä, mikä mahdollistaa joustavan kaavamääräysten luokittelun. Aihe-tunnisteen määrittely on kaavatietomallissa vapaaehtoista eli sitä ei ole pakko määrittellä.

Kaavamääräyksen elinkaari tiedot

Kaavamääräyksen tietoluokkaan sisältyvät samat elinkaarentilaa ja voimassaoloaikaa koskevat attribuutit kuin koko kaavan osalta, joiden avulla ilmaistaan mihin kaavaprosessin vaiheeseen kyseinen kaavamääräys liittyy osana tietomallimuotoista kaava-aineistoa.

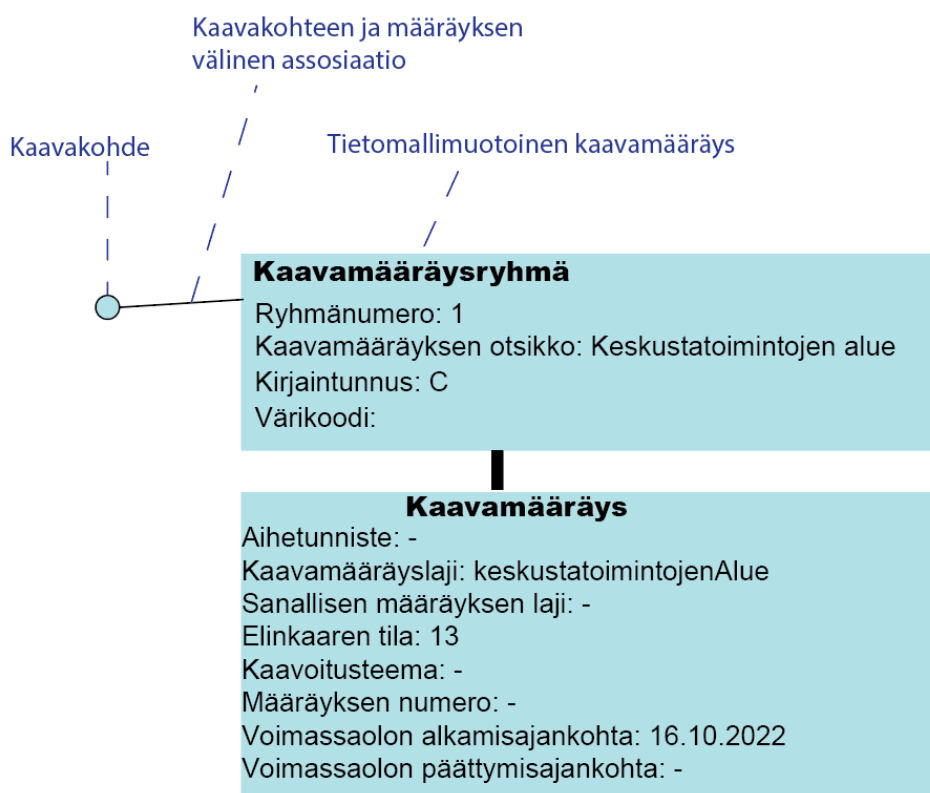
Kaavamääräysten ryhmittely

Kaavatietomallin mukaisen kaavamääräys-tietoluokan tulee aina liittyä kaavamääräysryhmään tai yleismääräysryhmään.

Kaavamääräysryhmä

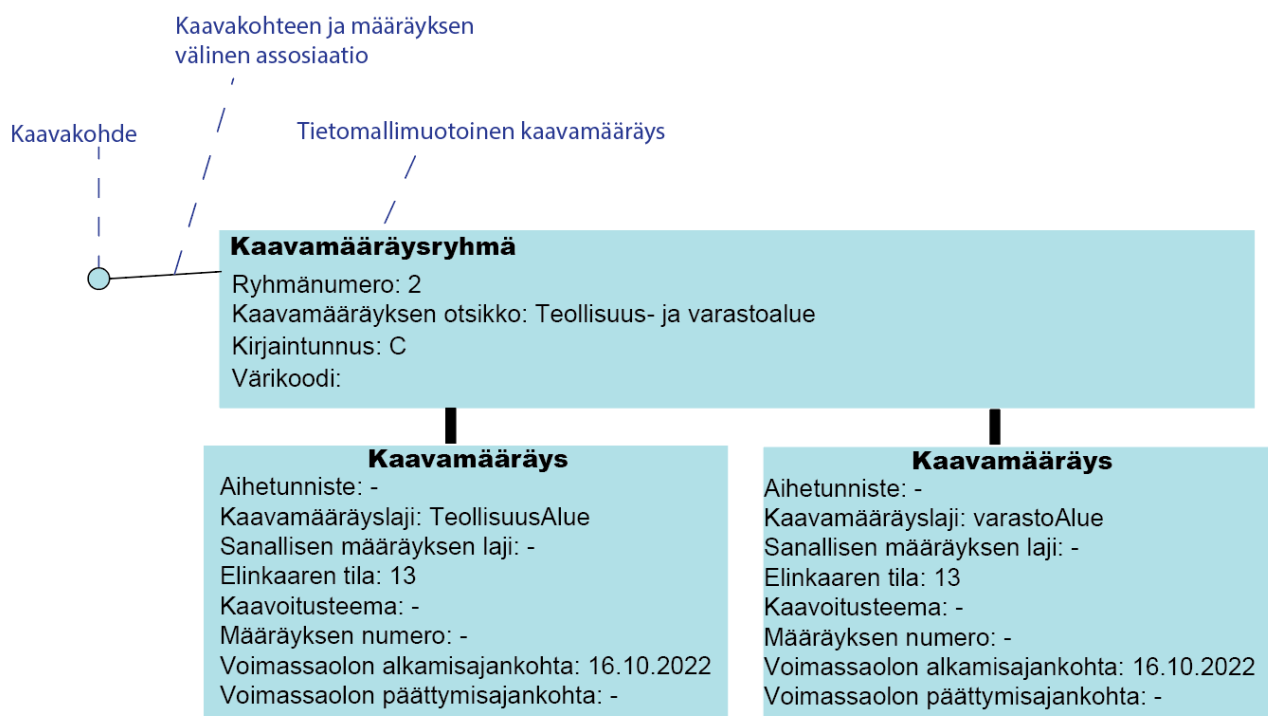
Tietomallimuotoinen kaavamääräys voi yksinkertaisimmillaan koostua kaavamääräysryhmä-luokan ja kaavamääräys-luokan sisältämien tietojen yhdistelmästä, kuten yhdestä kaavamääräyslaji-koodiarvosta ja sille määritellystä otsikosta, jotka voivat joissain tapauksissa olla sama asia, kuten pistemäiseen kaavakohteeseen liitetty määräys, joka kertoo, että kyseessä on keskustatoimintojen alue.

Jokaiseen kaavamääräysryhmään tulee sisältyä vähintään yksi kaavamääräys.

Kuva 9. Yksinkertainen esimerkki kaavakohteeseen liittyvästä tietomallimuotoisesta kaavamääräyksestä, joka rakentuu kaavamääräysryhmästä, joka sisältää vain yhden kaavamääräyksen.

Mikäli kaavamääräyslaji-koodeista halutaan muodostaa samaan kaavakohteeseen liittyviä yhdistelmiä, nämä kaavamääräykset kootaan samaan kaavamääräysryhmään, joille annetaan yhteinen otsikko ja kirjaintunnus. Esimerkiksi teollisuus- ja varastoalueen kaavamääräys joudutaan muodostamaan tällaisena yhdistelmänä, koska sille ei löydy omaa koodia.

Kuva 10. Esimerkki tietomallimuotoisesta kaavamääräyksestä, jossa kaavamääräysryhmä muodostuu kahdesta kaavamääräyksen-tietoluokasta, jotka kokonaisuutena muodostavat kohdetta koskevan rakenteellisen kaavamääräyksen kokonaisuuden.

Kaavamääräysryhmälle tulee antaa *otsikko* sekä tarvittaessa myös määritellä kyseistä kaavamääräysten ryhmää kuvaava *kirjaintunnus*, joka näkyy kaavakartalla.

Otsikoinnin avulla tietomallimuotoisten kaavamääräysryhmien tietosisällöt pystytään kaava-asiakirjan kaavamääräysluettelossa esittämään ymmärrettävämmässä muodossa, sen sijaan että kaavamääräysluetteloon tulostettaisiin esimerkiksi kaavamääräyslajikoodit: teollisuusAlue + varastoAlue.

Kaavamääräysryhmälle tulee antaa *ryhmänumero*, jonka avulla pystytään muun muassa määrittelemään missä järjestyksessä eri kaavamääräysryhmien määräykset esitetään kaavamääräysluettelossa.

Lisäksi kaavamääräysryhmälle voidaan määritellä värikoodi, jonka avulla ilmaistaan HEX-koodina mitä väriä kaavakohteen esitystavassa käytetään kun se visualisoidaan kaavakartalle.

Yleismääräysryhmä

Kaavamääräykset, jotka koskevat koko kaava-aluetta eivätkä siis kohdistu mihinkään yksittäiseen kaavakohteeseen liitetään yleismääräysryhmään.

Kaavassa ei ole välttämätöntä antaa yleismääräyksiä, mutta mikäli sellaisia annetaan, yleismääräysryhmän tulee sisältää vähintään yksi kaavamääräys.

Koska yleismääräykset liittyvät koko kaavaan, eivätkä ne koske mitään yksittäistä kaavakohdetta, yleismääräysryhmä-luokkaan ei voi liittyä kaavamääräyksiä, joiden lisätiedonlajiksi on määritelty koodiarvo *osa-alue* tai *pääkäyttötarkoitus*, jotka viittaavat geometrialtaan aluemaisiin kaavakohteisiin.

Yleismääräysryhmälle tulee antaa *otsikko* ja *ryhmänumero*. Otsikoinnin avulla tietomallimuotoisten yleismääräysryhmien tietosisällöt pystytään kaava-asiakirjan kaavamääräysluettelossa jäsentelemään esimerkiksi hulevesien käsittelyä tai aluevarauksen käyttötarkoitusta koskeviin kaavamääräyksiin.

Koska yleismääräykset eivät liity kaavakohteisiin ja ne visualisoidaan ainoastaan tekstinä niille ei ole tarpeen määritellä kirjainlyhenteitä tai värikoodeja.

Koodistojen määrittelyhierarkiat ja niihin liittyvät säännöt

Koodistoihin on tarvittaessa määritelty kaavatasokohtaiset *määrittelyhierarkiat*, joiden avulla kaavamääräyksissä käytettävistä koodistoista voidaan suodattaa esimerkiksi nimenomaan asemakaavatasolla käytettäviksi tarkoitetut koodit.

Määrittelyhierarkia on Yhteentoimivuusalustan koodistolaajennus, joka mahdollistaa vaihtoehtoisen koodilistan muodostamisen koodiston koodeista. Sisällyttämällä koodistoihin määrittelyhierarkioita koodeja on saatu ryhmiteltyä siten, että kaavatietomallin laatusäännöissä voidaan viitata tarvittaessa aina johonkin tiettyyn määrittelyhierarkiaan sen sijaan, että laatusäännöissä tarvitsisi käydä jokaisen koodin kohdalla läpi samat säännöt.

Määrittelyhierarkioita voidaan siis hyödyntää myös esimerkiksi sovelluskehityksessä siten, että suunnitteluohjelmistoissa voidaan suodattaa pois kaikki tietyille kaavatasolle yhteensopimattomat koodit.

Maakuntakaavan, yleiskaavan ja asemakaavan määrittelyhierarkiat

Kaavatasoihin (maakuntakaava, yleiskaava ja asemakaava) liittyvät määrittelyhierarkiat suodattavat kullakin kaavatasolla käytettäviksi tarkoitetut koodit.

Aluevaraukset

Aluevarauksilla tarkoitetaan kaavatietomallissa geometrialtaan aluemaisia kaavakohteita, joihin on liitetty kaavamääräys, joka sisältää kaavamääräyslaji-koodiarvon, joka sisältyy *Aluevaraus* -määrittelyhierarkiaan ja jolle on määritelty lisätiedon laji -koodiarvoksi *pääkäyttötarkoitus*.

Aluevaraus-määrittelyhierarkian avulla siis suodatetaan kaavamääräyslaji-koodistosta ne koodit, joista voidaan muodostaa aluemaisten kaavakohteiden muodostamia aluevarauksia. Tässä yhteydessä aluevarauksen käsite ei ole yhteneväinen nykyisen aluevarausmerkinnän käsitteen kanssa, koska viivamaisia tai pistemäisiä kaavakohteita ei merkitä tietomallissa lisätiedoilla erikseen pääkäyttötarkoituksina tai osa-alueina. Tällä erotellaan vain aluemaisia kohteita toisistaan, jotta pystytään koneellisesti erottamaan mitkä aluemaisista kaavakohteista ovat osa-alueita, jotka tulisi aina kuvata karttaesityksessä aluevarausmaisten kaavakohteiden päällä.

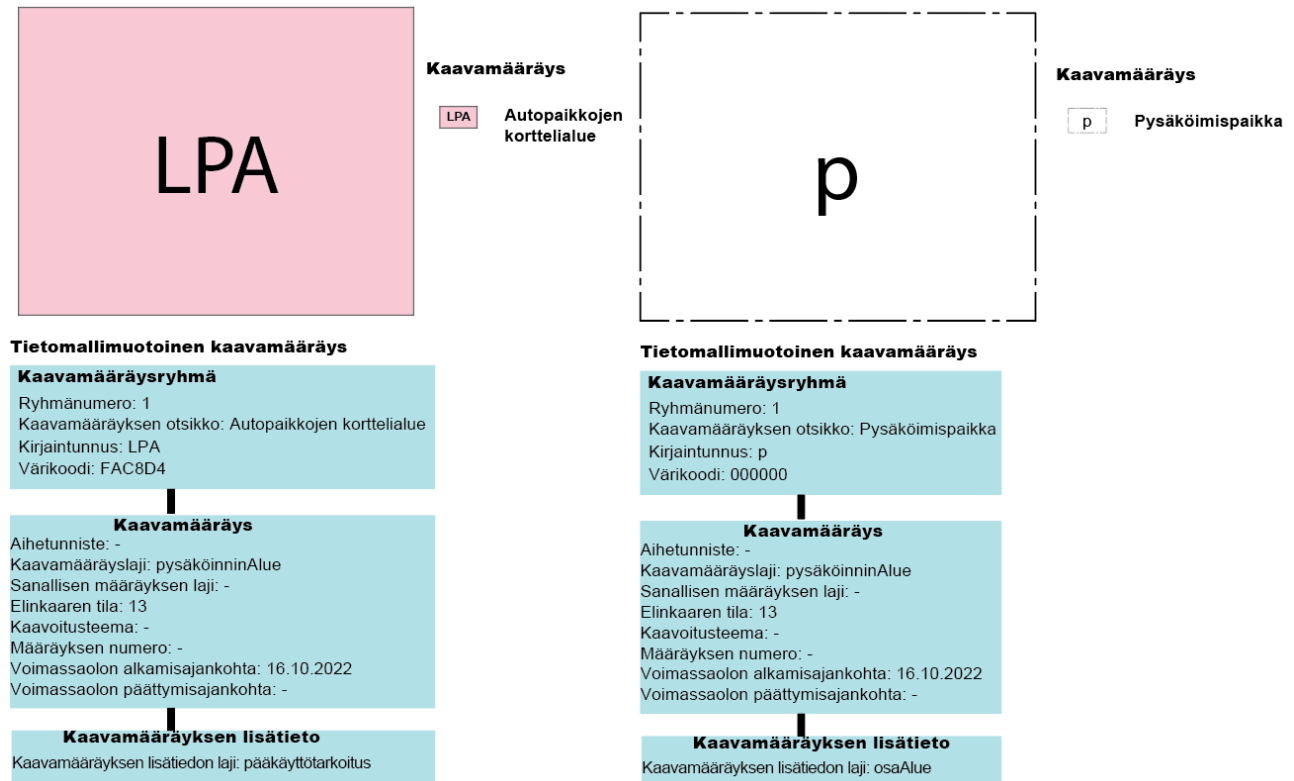
Osa-alueilla tarkoitetaan kaavatietomallissa geometrialtaan aluemaisia kaavakohteita, joihin on liitetty kaavamääräys, jolle on määritelty lisätiedon laji -koodiarvoksi *osa-alue*. Osa-alueilla kuvataan sellaisia alueita, jotka eivät muodosta aluevarauksia, vaan kertovat että kyseessä on jonkin alueen osa tai erityisominaisuus.

Pääkäyttötarkoituksiin ja osa-alueisiin liittyvät laatusäännöt

Jokaisen aluemaisen kaavakohteen osalta tulisi siihen liitettyistä kaavamääräyksistä käydä ilmi, onko kyseessä *alueen pääkäyttötarkoitus* eli *aluevaraus* vai *osa-alue*. Toisin sanoen jokaiseen aluemaiseen kaavakohteeseen tulee liittyä vähintään yksi kaavamääräysryhmä, johon sisältyy kaavamääräyksen lisätieto, jonka koodiarvoksi on määritelty joko pääkäyttötarkoitus tai osa-alue.

Ainoastaan sellaiset kaavamääräykset, joille on annettu kaavamääräyslaji-koodiarvo, joka kuuluu *aluevaraus*-määrittelyhierarkiaan, voidaan määritellä aluevarauksiksi antamalla niille lisätiedonlaji-koodiarvo *pääkäyttötarkoitus*.

Kaikkien kaavamääräysten, joissa käytetään *aluevaraus*-hierarkiaan kuuluvia kaavamääräyslaji-koodiarvoja, ei kuitenkaan ole pakko ilmaista, että kyse on aluevarauksesta. Joitain aluevaraus-määrittelyhierarkiaan kuuluvia kaavamääräyslaji-koodeja voidaan käyttää kuvaamaan sekä aluevarauksia että osa-alueita. Esimerkiksi kaavamääräyslaji-koodia ”pysäköinnin alue” voidaan käyttää kuvaamaan sekä aluevarausta että osa-aluetta (Kuva 11) riippuen siitä mikä lisätiedonlaji-koodi siihen liitetään.

Kuva 11. Aluevaraus-määrittelyhierarkiaan kuuluvilla kaavamääräyslaji-koodeja voidaan käyttää määräyksissä, joilla ilmaistaan, että kyse on aluevarauksesta sekä määräyksissä, joilla ilmaistaan, että kyse on osa-alueesta.

Samassa kaavassa olevat aluevaraukset eivät saa leikata toisiaan eli aluevarauksia muodostavat aluemaiset kaavakohteet eivät saa sijaita toistensa päällä.

Mikäli kyseessä on muu kuin vaihekaava (vaihemaakuntakaava, vaiheyleiskaava, vaiheasemakaava tai vaiheranta-asemakaava), tulee aluevarauksista muodostua yhtenäinen kaava-alueen rajauksen mukainen alue.

Osa-alueeksi määritellyt kaavakohteet voivat saa leikata sekä toisiaan että aluevarauksiksi määriteltäviä kaavakohteita.

Lisätiedon laji -koodiston koodiarvoja *pääkäyttötarkoitus* ja *osa-alue* ei käytetä kaavamääräyksissä, jotka liittyvät pistemäisiin tai viivamaisiin kaavakohteisiin. Myöskään määrittelyhierarkiaan *suure* kuuluvilla kaavamääräyslaji-koodiarvoille koodeille ei voi määritellä lisätietona osa-aluetta tai pääkäyttötarkoitusta.

Samaan kaavamääräysryhmään ei saa liittää sekä aluevaraukseksi että osa-alueeksi määriteltäviä kaavamääräyksiä.

Suureet

Suure-nimiseen määrittelyhierarkiaan on sisällytetty ne kaavamääräyslaji-koodiston koodit, joille on pakko antaa jokin täydentävä arvo. Esimerkiksi kaavamääräyslaji-koodi ”sanallinen määräys” edellyttää aina, että sille annetaan tekstinä jokin arvo, joka kertoo, mikä kyseinen määräys on.

Kaavakohde-luokkaan täytyy liittyä aina vähintään yksi Kaavamääräysryhmä-luokka, joka sisältää vähintään yhden Kaavamääräyslaji-koodiarvon, joka ei kuulu määrittelyhierarkiaan "Suure".

Kaavamääräyksille annettavat lisätiedot

Kaavamääräyksille voidaan antaa lisätietoja ja tiettyihin lisätiedon laji-koodeihin liittyvät sääntöjä. Tässä dokumentissa esitetyt sääntöjä täydennetään elokuussa 2023 järjestettävien sidosryhmätilaisuuksien ja ota kantaa-kyselyssä saadun palautteen perusteella.

Poisluettava käyttötarkoitus

Kaavamääräykselle, jonka kaavamääräyslajiksi on määritetty jokin Aluevaraus-määrittelyhierarkiaan kuuluva koodiarvo, lisätiedonlaji-koodiarvoina saa esiintyä nolla tai useampi Poisluettava käyttötarkoitus, jolle määritellään arvoksi yksi tai useampi Koodiarvo, jotka viittaavat Kaavamääräyslaji-koodiston koodeihin, jotka sisältyvät Aluevaraus-määrittelyhierarkiaan. Muun tyyppiset arvot eivät ole sallittuja.

Poisluettavat käyttötarkoitukset tulee valita siten, että ne kohdistuvat arvo-attribuuttien avulla valittuun yleispiirteisempään joukkoon käyttötarkoituksia pois lukien niistä osan.

Esimerkkejä:

Toimitilojen alue pois lukien Vähittäiskaupan suuryksikkö ja Vähittäiskaupan myymäläkeskittymä.

Käyttötarkoituskohdistus

Mikäli kaavamääräykselle on annettu lisätietona käyttötarkoituskohdistus, tulee lisätiedon arvoksi määritellä jokin kaavamääräyslaji-koodiston koodiarvoista tai Rakennusluokitus 2018 –koodiston mukainen koodiarvo.

Kaikille kaavatasoille yhteiset elinkaarisäännöt

Kansalliseen kaavatietomalliin liittyvät laatusääntöjen lisäksi myös elinkaarisäännöt, joiden avulla määritellään mitä tietoja kaava-aineiston tulee sisältää missäkin kaavaprosessin vaiheessa, kun kaavatietoa toimitetaan Ryhti-järjestelmään. Elinkaarisäännöt täsmentyvät myöhemmin Ryhti-järjestelmään toimitettavien tietojen määrittelyn yhteydessä.

Maakuntakaavan laatimiseen liittyvät soveltamissäännöt

Tässä dokumentissa esitetyt sääntöjä täydennetään elokuussa 2023 järjestettävien sidosryhmätilaisuuksien ja ota kantaa-kyselyssä saadun palautteen perusteella.

Kaavalajin määrittely

Maakuntakaavaa laadittaessa tulee kaava-asialle määritellä kaavalajin koodiarvoksi antaa joko 11 (kokonaismaakuntakaava) tai 12 (vaihemaakuntakaava).

Maakuntakaavan kaavamääräysten laatiminen

Maakuntakaavoissa käytetään kaavamääräyslaji- ja lisätiedonlaji-koodiston koodeista ainoastaan Maakuntakaava-hierarkiaan kuuluvaksi määritettyjä koodiarvoja.

Alueet, joita koskee kehittämisperiaate

Yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta

Kaavamääräyslajikoodin yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta arvona saa esiintyä nolla tai useampi Koodiarvo Kaavamääräyslaji-koodiston arvoa, jotka sisältyvät määrittämissuuntaan Aluevaraus ja Maakuntakaava ja joiden avulla halutaan kuvata laajenevan yhdyskuntarakenteen käyttötarkoitukset. Muun tyyppiset arvot eivät ole sallittuja.

Kaavakohteen, johon liittyy Yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta -lajin kaavamääräys, geometria-attribuutin arvon tulee olla pistemäinen, ja sen tulee sijaita paikassa, josta yhdyskuntarakenne laajenee arvo-attribuutin osoittamaan suuntaan.

Kehittämisyöhyke

Kaavamääräyslajikoodin kehittämisvyöhyke arvona saa esiintyä nolla tai useampi Kaavamääräyslajikoodiston arvoa, joka sisältyy määrittämissuuntaan Maakuntakaava. Muun tyyppiset arvot eivät ole sallittuja.

Ehdotus säännöksi: Käytettäessä kaavamääräyslaji-koodiarvoa *kehittämisvyöhyke*, tulee kyseiselle kaavamääräykselle määritellä yksi kaavoitusteema.

Lisäksi samaan kaavamääräysryhmään tulee liittää vähintään yksi sanallinen kaavamääräys, joka täydentää kehittämisvyöhykkeen kaavamääräystietoa.

Kaavamääräysryhmälle, johon sisältyy kaavamääräys, jonka kaavamääräyslaji-koodiarvoksi on määritelty kehittämisvyöhyke, tulee antaa kehittämisvyöhykkeeseen liittyvää kehittämisperiaatetta kuvaava otsikko, lyhenne **ja valita siihen liittyen mahdollisimman hyvin sopiva teema**. Tässä esitetyt kehittämisvyöhykkeiden kaavamääräysryhmien otsikoinnit ja teemoittelut ovat esimerkinomaisia:

<i>Kaavamääräysryhmän otsikko</i>	<i>Kirjaintunnus</i>	<i>Kaavamääräysryhmään liitettyjen kaavamääräysten koodiarvot</i>	
		<i>Kaavamääräyslajikoodiarvo</i>	<i>Kaavoitusteemakoodiarvo</i>
Ekologinen kehittämisvyöhyke / kohdealue	eko	Kehittämisvyöhyke	Luontoarvot
Kaupan ja palveluiden kehittämisvyöhyke / kohdealue	kma	Kehittämisvyöhyke	Kauppa
Keskustatoimintojen kehittämisvyöhyke / kohdealue	ck	Kehittämisvyöhyke	Sekoittuneet toiminnot
Maaseudun kehittämisvyöhyke / kohdealue	mk	Kehittämisvyöhyke	Alue- ja yhdyskuntarakenne
Kaupunkikehittämisen kehittämisvyöhyke / kohdealue	kk	Kehittämisvyöhyke	Alue- ja yhdyskuntarakenne
Teollisuuden ja logistiikan kehittämisvyöhyke / kohdealue	tlg	Kehittämisvyöhyke	Teollisuus
Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke / kohdealue	kka	Kehittämisvyöhyke	Asuminen
Matkailun ja virkistysalueen kehittämisvyöhyke / kohdealue	mv	Kehittämisvyöhyke	Virkistys ja vapaa-aika
Liikenteen kehittämisvyöhyke / kohdealue	lka	Kehittämisvyöhyke	Liikenne
Matkailun vetovoima-alue	rma	Kehittämisvyöhyke	Matkailu
Energiahuollon / energiantuotannon kehittämisvyöhyke / kohdealue	ena	Kehittämisvyöhyke	Energiantuotanto

Uusiutuvan energian ja bioteollisuuden kehittämisalue / kohdealue	enu	Kehittämisyöhyke	Energiantuotanto
Yhdyskuntateknisen huollon kehittämisalue / kohdealue	eta	Kehittämisyöhyke	Infrastruktuuri

Ehdotus: Mikäli kehittämisyöhykkeelle annetaan arvoksi kaavamääräyslaji-koodiarvo Tuulivoimaloiden alue, ja määräystä halutaan täsmentää, voidaan samaan kaavamääräysryhmään tarvittaessa lisätä esimerkiksi tuulivoimaloiden määrää koskeva määräys.

Kaavamääräysryhmä				
Otsikko		Lyhenne		
Seudullisesti merkittävän tuulivoiman kehittämisvyöhyke		tv		
Kaavamääräys 1				
Kaavamääräyslaji	Kaavamääräyslajin arvo	Lisätiedonlaji	Kaavoitusteema	
Kehittämisvyöhyke	Tuulivoima-alue	Osa-alue	Energiantuotanto	
Kaavamääräys 2				
Kaavamääräyslaji	Kaavamääräyslajin arvo	Lisätiedonlaji	Kaavoitusteema	
Tuulivoimaloiden määrä	9	(tyhjä)	(tyhjä)	
Kaavamääräys 3				
Kaavamääräyslaji	Kaavamääräyslajin arvo	Lisätiedonlaji	Kaavoitusteema	Sanallisen määräyksen laji
Sanallinen määräys	Määräys koskee maa-alueita, jotka soveltuvat merkitykseltään seudullisten tuulivoimala-alueiden rakentamiseen, joille on mahdollista sijoittaa yli yhdeksän voimalaa. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varmistaa, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu merkittäviä ympäristövaikutuksia.	(tyhjä)	(tyhjä)	suunnittelu-määräys

Ehdotus: Mikäli kehittämisyöhykkeelle annetaan arvoksi kaavamääräyslaji-koodiarvo Vähittäiskaupan suuryksikkö, ja määräystä halutaan täsmentää, voidaan samaan kaavamääräysryhmään tarvittaessa lisätä esimerkiksi suuryksiköiden enimmäismitoitusta koskeva määräys.

<u>Kaavamääräysryhmä</u>			
<i>Otsikko</i>		<i>Lyhenne</i>	
Seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan kehittämisvyöhyke		kma	
Kaavamääräys 1			
<i>Kaavamääräyslaji</i>	<i>Kaavamääräyslajin arvo</i>	<i>Lisätiedonlaji</i>	<i>Kaavoitusteema</i>
Kehittämisvyöhyke	Vähittäiskaupan suuryksikkö	Osa-alue	Kauppa
Kaavamääräys 2			

Yleiskaavan laatimiseen liittyvät soveltamissäännöt

Tässä dokumentissa esitetyt sääntöjä täydennetään elokuussa 2023 järjestettävien sidosryhmätilaisuuksien ja ota kantaa-kyselyssä saadun palautteen perusteella.

Kaavalajin määrittely

Yleiskaavaa laadittaessa tulee kaava-asialle määritellä kaavalajin koodiarvoksi antaa joko 21 (yleiskaava), 22 (vaiheyleiskaava), 23 (osayleiskaava), 24 (kuntien yhteinen yleiskaava), 25 (oikeusvaikutukseton yleiskaava) tai 26 (maanalainen yleiskaava).

Yleiskaavan oikeusvaikutusten määrittely

Yleiskaavaa laadittaessa tulee kaavalajin lisäksi määritellä yleiskaavan oikeusvaikutus –koodistoa hyödyntäen määritellä millainen yleiskaava on kyseessä.

Yleiskaavan oikeusvaikutus-koodisto		
Koodiarvo	Koodin nimi	Kuvaus
1	Oikeusvaikutteinen yleiskaava	Oikeusvaikutteisena laadittu yleiskaava.
11	Yleiskaavan käyttö rakennusluvan perusteena, MRL 44 §	Oikeusvaikutteisena laadittu yleiskaava, jota voidaan käyttää suoraan rakentamisluvan perusteena niillä alueilla, joilla yleiskaavassa on siitä erikseen määrätty.
12	Yleiskaavan käyttö rakennusluvan myöntämisen perusteena ranta-vyöhykkeelle, MRL 72 §	Oikeusvaikutteisena laadittu yleiskaava, jossa erityisesti määrätään yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena meren tai vesistön ranta-alueella.
13	Yleiskaavan käyttö tuulivoimalan rakennusluvan perusteena, MRL 77 a §	Oikeusvaikutteisena laadittu yleiskaava, jota voidaan käyttää suoraan tuulivoimalan rakentamisluvan perusteena niillä alueilla, joilla yleiskaavassa on siitä erikseen määrätty.
2	Oikeusvaikutukseton yleiskaava	Yleiskaava, joka on laadittu ja hyväksytty siten, ettei sillä koko yleiskaavan tai sen osan alueella ole tässä laissa tarkoitettuja oikeusvaikutuksia.

http://uri.suomi.fi/codelist/rytj/oikeusvaik_YK

Yllä olevassa taulukossa esitetyt koodien kuvaukset on tarkoitus lisätä yhteentoimivuusalustalla luonnoksena olevaan koodistoon.

Yleiskaavan kaavamääräysten laatiminen

Yleiskaavoissa käytetään kaavamääräyslaji- ja lisätiedonlaji-koodiston koodeista ainoastaan Yleiskaava-hierarkiaan kuuluvaksi määriteltäviä koodiarvoja.

Kehittämisaalue

Kaavamääräyslajikoodin kehittämisaalue arvona saa esiintyä joko

- yksi *Numeerinen arvo* joka kuvaa sen kaavan hyväksymisestä alkavan ajanjakson pituuden, jona kehittämisaalue-status on voimassa. Yksikkönä vuosi (v), tai kuukausi (kk) tai
- yksi *Ajanhetkiarvo* joka kuvaa päivämäärän, johon saakka kehittämisaalue-status on voimassa.

Muun tyyppiset arvot eivät ole sallittuja.

Lisäksi samaan kaavamääräysryhmään suositellaan liitettävän vähintään yksi sanallinen kaavamääräys, joka täydentää kehittämisalueen kaavamääräystietoa.

[Alueet, joita koskee kehittämisperiaate](#)

Yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta

Kaavamääräyslajikoodin yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta arvona saa esiintyä nolla tai useampi Koodiarvo Kaavamääräyslaji-koodiston arvoa, jotka sisältyvät määrittämissuunnitelmiin Aluevaraus ja Yleiskaava ja joiden avulla halutaan kuvata laajenevan yhdyskuntarakenteen käyttötarkoitukset. Muun tyyppiset arvot eivät ole sallittuja.

Kaavakohteen, johon liittyy Yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta -lajin kaavamääräys, geometria-attribuutin arvon tulee olla pistemäinen, ja sen tulee sijaita paikassa, josta yhdyskuntarakenne laajenee arvo-attribuutin osoittamaan suuntaan.

Kehittämisvyöhyke

Kaavamääräyslajikoodin *kehittämisvyöhyke* arvona saa esiintyä nolla tai useampi Kaavamääräyslaji-koodiston arvoa, joka sisältyy määrittämissuunnitelmiin yleiskaava. Muun tyyppiset arvot eivät ole sallittuja.

Ehdotus säännöksi: Käytettäessä kaavamääräyslaji-koodiarvoa *kehittämisvyöhyke*, tulee kyseiselle kaavamääräykselle määritellä yksi kaavoitusteema.

Lisäksi samaan kaavamääräysryhmään tulee liittää vähintään yksi sanallinen kaavamääräys, joka täydentää kehittämisvyöhykkeen kaavamääräystietoa.

Kaavamääräysryhmälle, johon sisältyy kaavamääräys, jonka kaavamääräyslaji-koodiarvoksi on määritelty *kehittämisvyöhyke*, tulee antaa kehittämisvyöhykkeeseen liittyvää kehittämisperiaatetta kuvaava otsikko, lyhenne **ja valita siihen liittyen mahdollisimman hyvin sopiva teema**. Tässä esitetyt kehittämisvyöhykkeiden kaavamääräysryhmien otsikoinnit ja teemoittelut ovat esimerkinomaisia:

Kaavamääräysryhmän otsikko	Kirjaintunnus	Kaavamääräysryhmään liitettyjen kaavamääräysten koodiarvot	
		Kaavamääräyslaji-koodiarvo	Kaavoitusteema-koodiarvo
Ekologinen kehittämisvyöhyke / kohdealue	eko	Kehittämisvyöhyke	Luontoarvot
Kaupan ja palveluiden kehittämisvyöhyke / kohdealue	kma	Kehittämisvyöhyke	Kauppa
Keskustatoimintojen kehittämisvyöhyke / kohdealue	ck	Kehittämisvyöhyke	Sekoittuneet toiminnot
Maaseudun kehittämisvyöhyke / kohdealue	mk	Kehittämisvyöhyke	Alue- ja yhdyskuntarakenne

[Rakennuspaikka](#)

Laadittaessa kaavamääräystä, jonka kaavamääräyslajiksi on määritelty *rakennuspaikka*, voidaan käyttää lisätiedonlaji-koodiarvona yhtä tai useampaa Käyttötarkoituskohdistus, jolla on täsmälleen yksi arvo, joka annetaan Rakennusluokitus 2018-koodiston tai kaavamääräyslaji-koodiston koodiarvona. Mikäli vähintään yksi lisätieto on annettu, saa rakennuspaikkaan rakentaa vain lisätietojen avulla rajattuja rakennustyyppisiä.

Muun tyyppiset arvot eivät ole sallittuja.

Esimerkkejä

Saunan rakennuspaikka voidaan määritellä käyttötarkoituskohdistus-lisätiedon Rakennusluokituksen 2018:n mukaisella arvolla "Saunarakennukset".

Maatalouden talouskeskuksen rakennuspaikka määritellään kaavamääräyslaji-koodiston koodilla "Maatilan talouskeskuksen alue".

Mikäli rakennuspaikkaan ei ole liitetty käyttötarkoituskohdistuksen avulla tarkempaa tietoa rakennustyyppistä, rakennuspaikan rakentamisen käyttötarkoituksen määrittely perustuu siihen käyttötarkoitukseen, jonka alueella se sijaitsee.

Tuulivoimalan rakentamispaikkaan liittyviä sääntöjä

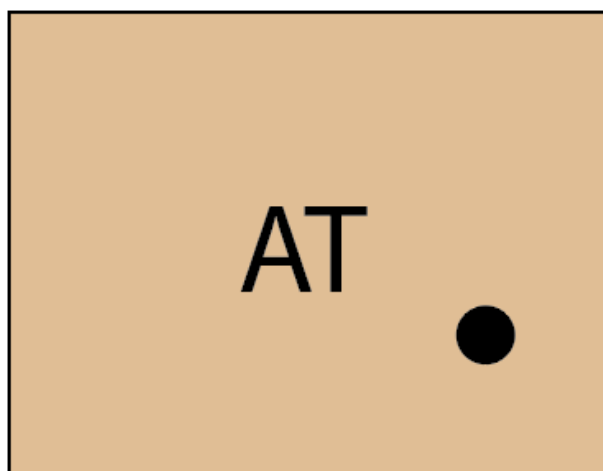
Ehdotus säännöksi: Maankäyttö- ja rakennuslain 77 a § mukaisissa yleiskaavoissa tuulivoimalan rakennuspaikka tulee kuvata pistemäisellä kaavakohteella, johon on liitetty kaavamääräys, joka sisältää kaavamääräyslaji-attribuutin, jonka arvoksi on määritelty "Rakennuspaikka". Pistemäisen kaavakohteen tulee sijoittua sellaisen aluemaisen kaavakohteen sisälle, johon on liitetty kaavamääräys, joka sisältää kaavamääräyslaji-attribuutin, jonka arvoksi on määritelty "Tuulivoimala-alue".

Ehdotus säännöksi: Maankäyttö- ja rakennuslain 77 a § mukaisissa yleiskaavoissa käytettäessä kaavamääräyslajikodeja "Tuulivoimaloiden määrä" ja/tai "Tuulivoimalan enimmäiskorkeus" kaavamääräysten tulee liittyä sellaiseen "kaavakohteeseen", johon liittyy myös kaavamääräys, jonka kaavamääräyslajiksi on määritelty "Tuulivoimala-alue".

Suoraan rakentamista ohjaaviin yleiskaavoihin liittyvät säännöt

Laadittaessa yleiskaavoja, joiden oikeusvaikutukseksi on määritelty koodiarvo 11 (Yleiskaavan käyttö rakennusluvan perusteena, MRL 44 §), 12 (Yleiskaavan käyttö rakennusluvan myöntämisen perusteena ranta-vyöhykkeelle, MRL 72 §) tai 13 (Yleiskaavan käyttö tuulivoimalan rakennusluvan perusteena, MRL 77 a §), voidaan kaavamääräyksiä laatiessa käyttää lisätiedon laji-koodiarvoa rakennusluvanPeruste (Rakennusluvan peruste), jolle tulee antaa aina arvoksi joku Yleiskaavan oikeusvaikutukset -koodiston koodiarvoista 11, 12 tai 13.

Ehdotus säännöksi: Maankäyttö- ja rakennuslain 44 § ja 72 § mukaisissa yleiskaavoissa kaavamääräykseen, jonka kaavamääräyslajiksi on määritelty "Rakennuspaikka" ja kaavamääräyksen lisätiedonlajin koodiarvoksi on määritetty "Rakennusluvan peruste", tulee tämän lisätiedon arvoksi tuleen määritellä koodiarvo 11 (Yleiskaavan käyttö rakennusluvan perusteena, MRL 44 §) tai 12 (Yleiskaavan käyttö rakennusluvan myöntämisen perusteena ranta-vyöhykkeelle, MRL 72 §) siten, että se vastaa rakennusluvan perusteena toimivaa pykälää, mikäli kaavakohteen siihen liittyvine määräyksineen on tarkoitettu toimivan rakennusluvan perusteena.

Kaavamääräys

AT

Kyläalue

Rakennuspaikka

Rakennusluvan peruste: Yleiskaavan käyttö rakennusluvan perusteena, MRL 44 §

Tietomallimuotoinen kaavamääräys

Kaavamääräysryhmä

Ryhmänumero: 1
Kaavamääräyksen otsikko: Kyläalue
Kirjaintunnus: AT
Värikoodi: E0BF95

Kaavamääräys

Aihetunniste: -
Kaavamääräyslaji: kylaAlue
Sanallisen määräyksen laji: -
Elinkaaren tila: 13
Kaavoitusteema: -
Määräyksen numero: -
Voimassaolon alkamisajankohta: 16.10.2022
Voimassaolon päättymisajankohta: -

Kaavamääräyksen lisätieto

Kaavamääräyksen lisätiedon laji: pääkäyttötarkoitus

Kaavamääräysryhmä

Ryhmänumero: 2
Kaavamääräyksen otsikko: Rakennuspaikka
Kirjaintunnus:
Värikoodi: 000000

Kaavamääräys

Aihetunniste: -
Kaavamääräyslaji: rakennuspaikka
Sanallisen määräyksen laji: -
Elinkaaren tila: 13
Kaavoitusteema: -
Määräyksen numero: -
Voimassaolon alkamisajankohta: 16.10.2022
Voimassaolon päättymisajankohta: -

Kaavamääräyksen lisätieto

Kaavamääräyksen lisätiedon laji: rakennusluvanPeruste

Arvo

Arvo: 11
Otsikko: Yleiskaavan käyttö rakennusluvan perusteena, MRL 44 §

Kuva 12. Esimerkki siitä, miten lisätiedonlaji-koodiston koodiarvoa rakennusluvanPeruste käytetään tietomallimuotoista kaavamääräystä laadittaessa.

Ehdotus säännöksi: Maankäyttö- ja rakennuslain 77 § mukaisissa yleiskaavoissa kaavamääräykseen, jonka kaavamääräyslajiksi on määritetty "Tuulivoimalan alue" ja kaavamääräyksen lisätiedonlajin koodiarvoksi on määritetty "Rakennusluvan peruste", tulee tämän lisätiedon arvoksi, tulee määritellä Yleiskaavan oikeusvaikutukset -koodiston arvo 13 (Yleiskaavan käyttö tuulivoimalan rakennusluvan perusteena, MRL 77 a §), mikäli kaavakohteen siihen liittyvine määräyksineen on tarkoitettu toimivan tuulivoimalan rakennusluvan perusteena.

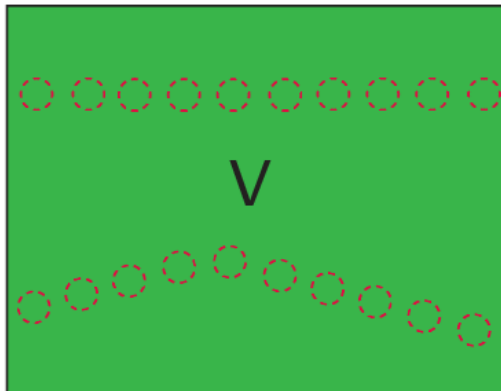
Määräyksen tyyppi

Vaihtoehtoinen

Kaavakohteet, jotka ovat keskenään vaihtoehtoisia eli niihin liittyy kaavamääräys, jolle on määritetty lisätiedoksi vaihtoehtoinen, tulee assosiaation Liittyvä kohde avulla viitata toisiinsa.

Assosiaation rooli-attribuutin arvon tulee ilmaista, että liittyvä kohde on vaihtoehtoinen.

Ehdotus säännöksi: Keskenään vaihtoehtoisiin kaavakohteisiin tulee liittää sama kaavamääräysryhmä. Voidaanko sitä vaatia vai pitääkö pystyä mahdollistamaan se, että vaihtoehtoihin liitetään esimerkiksi toisistaan eroavia ehtoja sanallisilla määräyksillä?

Kaavamääräys

Virkistysalue

Vaihtoehtoinen ulkoilureitin linjaus

Tietomallimuotoinen kaavamääräys

Kaavamääräysryhmä

Ryhmänumero: 1
Kaavamääräyksen otsikko: Vaihtoehtoinen ulkoilureitin linjaus
Kirjaintunnus:
Värikoodi: E20C42

Kaavamääräys

Aihetunniste: -
Kaavamääräyslaji: ulkoiluTaiVirkistysReitti
Sanallisen määräyksen laji: -
Elinkaaren tila: 13
Kaavoitusteema: -
Määräyksen numero: -
Voimassaolon alkamisajankohta: 16.10.2022
Voimassaolon päättymisajankohta: -

Kaavamääräyksen lisätieto

Kaavamääräyksen lisätiedon laji: vaihtoehtoinen

Assosiaatio:
Liittyvä kaavamääräys

Assosiaatio:
liittyvä kaavamääräys

Assosiaatio:
Liittyvä kaavakohde

Asemakaavan laatimiseen liittyvät soveltamissäännöt

Kaavalajin määrittely

Asemakaavaa laadittaessa tulee kaava-asialle määritellä kaavalajin koodiarvoksi antaa joko 31 (asemakaava), 32 (vaiheasemakaava), 33 (ranta-asemakaava), 34 (vaiheranta-asemakaava) tai 35 (maanalaisten tilojen asemakaava).

Asemakaavan kaavamääräysten laatiminen

Asemakaavoissa käytetään kaavamääräyslaji- ja lisätiedonlaji-koodiston koodeista ainoastaan Asemakaava-hierarkiaan kuuluvaksi määritellyjä koodiarvoja.

Kehittämisalue

Kaavamääräyslajikoodin kehittämisalue arvona saa esiintyä joko

- yksi *Numeerinen arvo* joka kuvaa sen kaavan hyväksymisestä alkavan ajanjakson pituuden, jona kehittämisalue-status on voimassa. Yksikkönä vuosi (v), tai kuukausi (kk) tai
- yksi *Ajanhetkiarvo* joka kuvaa päivämäärän, johon saakka kehittämisalue-status on voimassa.

Muun tyyppiset arvot eivät ole sallittuja.

Lisäksi samaan kaavamääräysryhmään suositellaan liitettävän vähintään yksi sanallinen kaavamääräys, joka täydentää kehittämisalueen kaavamääräystietoa.

Nimistö

Laadittaessa kaavamääräystä, jonka kaavamääräyslajiksi on määritelty joko Torin tai aukion nimi, Puiston tai muun yleisen alueen nimi, Kadun tai tien nimi tai Kaupungin- tai kunnanosan nimi kaavamääräyksen arvona saa esiintyä yksi tai useampi Tekstiarvo (yksi kullakin kielellä), jolla annetaan määräys kaavakohteen nimestä. Muun tyyppiset arvot eivät ole sallittuja.

Kaavamääräyksen lisätieto-attribuutilla ei saa olla arvoja.

Ehdotus säännöksi: Nimistöä koskevan kaavamääräyksen sisältävän kaavamääräysryhmän tulee aina liittyä kaavakohteeseen, johon liittyy joku toinenkin kaavamääräysryhmä.

Nimistöä koskevien kaavamääräysryhmien tiedoista kaavakartalla visualisoidaan ryhmään sisältyvän kaavamääräyksen arvo eli Torin tai aukion nimi, Puiston tai muun yleisen alueen nimi, Kadun tai tien nimi tai Kaupungin- tai kunnanosan nimi.

Kaavan esitystapaan liittyvät visualisointisäännöt

Tietomallimuotoisten kaavamääräysten esitystapa

Elo-syyskuun aikana tässä dokumentissa esitettyjä visualisointisääntöjä täydennetään ja määritellään tarkemmin mitkä asiat näkyvät vain kaavakartalla ja mitkä vain kaavamääräysluettelossa

Yksinkertaisimmillaan kaavamääräysryhmään ryhmään sisältyy vain yksi kaavamääräys, jolle on annettu pistemäisen kaavakohteen käyttötarkoitusta kuvaava koodiarvo, esimerkiksi "teollisuusalue". Tällöin kaavamääräykselle annettaisiin koodiarvoa vastaava tekstimuotoinen otsikko ja vain tämä otsikko tulisi näkyviin kaavamääräysluettelossa.

Lähtökohtaisesti visualisointi kaavakartalla perustuu kaavamääräysryhmään liitettyjen kaavamääräyslaji ja lisätiedonlaji-koodien yhdistelmiin.

Kaavamääräysryhmän otsikko esiintyy kaavamääräyksen ja kaavakohteen esitystapaa kuvaavana selitteenä kaavamääräysluettelossa ja kirjaintunnus näkyy kaavakartalla.

Poikkeuksina tähän kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystapaan muodostavat suure-kategoriaan liittyvät koodit, joista numeerisia arvoja saavien attribuuttien numeroarvot esitetään kaavakartalla ja erityisenä poikkeuksena sanallisten määräysten arvokenttään kirjoitettu tekstiarvo puolestaan esitetään ainoastaan kaavamääräysluettelossa.

Liitteessä 2 on kuvailtu tarkemmin ympäristömuutoksen lajikoodistoon liittyviä visualisointisääntöjä.

Liite 1

Kaavalaji-koodisto

Koodiarvo	Koodin nimi	Kuvaus
1	Maakuntakaava	Jäsentävä otsikkotason koodi, jota ei sellaisenaan käytetä.
11	Kokonaismaakuntakaava	Koko maakunnan aluetta tai sen osa-aluetta koskeva kaava.
12	Vaihemaakuntakaava	Koko maakuntaa tai sen osa-aluetta koskeva rajattuja teemoja käsittelevä maakuntakaava.
2	Yleiskaava	Jäsentävä otsikkotason koodi, jota ei sellaisenaan käytetä.
21	Yleiskaava	Koko kunnan aluetta koskeva yleiskaava.
22	Vaiheyleiskaava	Koko kuntaa tai kunnan osa-aluetta koskeva rajattuja teemoja käsittelevä yleiskaava.
23	Osayleiskaava	Kunnan osa-aluetta koskeva yleiskaava.
24	Kuntien yhteinen yleiskaava	Kahden tai useamman kunnan aluetta tai osa-aluetta koskeva yleiskaava (MRL 46 §) tai vaiheyleiskaava.
25	Oikeusvaikutukseton yleiskaava	Koko kuntaa tai kunnan osa-aluetta koskeva yleiskaava, jolla ei ole maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuja oikeusvaikutuksia (MRL 45§).
26	Maanalainen yleiskaava	KOODISTOSTA PUUUTTUU KUVAUS
3	Asemakaava	Jäsentävä otsikkotason koodi, jota ei sellaisenaan käytetä.
31	Asemakaava	MRL 50 § mukaan laadittu yksityiskohtainen asemakaava tai asemakaavan muutos.
32	Vaiheasemakaava	MRL 50 § mukaan laadittu rajattuja teemoja käsittelevä asemakaava tai asemakaavan muutos,
33	Ranta-asemakaava	Asemakaava, joka laaditaan pääasiassa loma-asutuksen järjestämiseksi
34	Vaiheranta-asemakaava	Rajattuja teemoja käsittelevä asemakaava, joka laaditaan pääasiassa loma-asutuksen järjestämiseksi.
35	Maanalaisten tilojen asemakaava	KOODISTOSTA PUUUTTUU KUVAUS

http://uri.suomi.fi/codelist/rytj/RY_Kaavalaji

Kaavamääräyslaji-koodisto

Erillinen excel, josta kerätään kommentit ennen kuin liitetään osaksi tätä ohjetta

Lisätiedon laji

Erillinen excel, josta kerätään kommentit ennen kuin liitetään osaksi tätä ohjetta

Sanallisen määräyksen laji

Koodiarvo	Koodin nimi	Kuvaus
rakentamistapa	Rakentamistapa	Koodilla annotoidaan rakentamistapaa koskevia tekstimuotoisia kaavamääräyksiä.

perustaminen	Perustaminen	Koodilla annotoidaan rakentamistapaa koskevia tekstimuotoisia kaavamääräyksiä, jotka koskevat rakennuksen perustamista tai perustamistapaa.
julkisivut	Julkisivut	Koodilla annotoidaan rakentamistapaa koskevia tekstimuotoisia kaavamääräyksiä, jotka koskevat rakennuksen julkisivuja.
korjausrakentaminen	Korjausrakentaminen	Koodilla annotoidaan rakentamistapaa koskevia tekstimuotoisia kaavamääräyksiä, jotka liittyvät korjausrakentamiseen ja sen ohjaukseen.
maarayksenTyyppi	Määräyksen tyyppi	Jäsentävä otsikkotason koodi, jota ei sellaisenaan käytetä.
suojelumaarays	Suojelumääräys	Koodilla annotoidaan jo suojeltuun maankäyttöön kaavalla vahvistettavaksi haluttuja täydentäviä suojelua koskevia tekstimuotoisia kaavamääräyksiä.
suunnittelumaarays	Suunnittelumääräys	Koodilla annotoidaan tarkempaa suunnittelua tai tarkempaa suunnittelun tarvetta koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
rakentamismaarays	Rakentamismääräys	Koodilla annotoidaan rakentamisen tapaa koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
kehittämisperiaate	Kehittämisperiaate	Koodilla annotoidaan kehittämisperiaatteita kuvaavat kaavamääräykset. Kehittämisperiaatteet voivat koskea kunnan kehittämisen kannalta tärkeitä alueidenkäyttökysymyksiä, joita koskevat yksityiskohtaisemmat aluevaraustarpeet tai muut alueiden käyttöön liittyvät järjestelyt on tutkittava aluekohtaisesti tai muun toteuttavan jatkosuunnittelun yhteydessä. Kehittämistavoitteisiin liittyvät yleiskaavamääräykset liittyvät siten lähes aina toteuttavan suunnittelun ohjaukseen.
ymparistohairiot	Ympäristöhäiriöt	Koodilla annotoidaan tekstimuotoiset kaavamääräykset koskien yleisiä ympäristöhäiriöitä, joille ei ole tarkempaa alakoodia määritelty.
melu	Melu	Koodin avulla annotoidaan melua tai sen riskiä ja näiden huomiointia ja näihin varautumista koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
tarina	Tärinä	Koodin avulla annotoidaan tärinää tai sen riskiä ja näiden huomiointia ja näihin varautumista koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
tulva	Tulva	Koodin avulla annotoidaan tulvavaaraa, sen huomiointia ja siihen varautumista koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
liikenne	Liikenne	Koodin avulla annotoidaan liikennettä koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
pysäköinti	Pysäköinti	Koodin avulla annotoidaan pysäköintiä koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
henkiloautoilu	Henkilöautoilu	Koodin avulla annotoidaan henkilöautoilua koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
joukkoliikenne	Joukkoliikenne	Koodin avulla annotoidaan joukkoliikennettä koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
jalankulku	Jalankulku	Koodin avulla annotoidaan jalankulkua koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.

pyöräily	Pyöräily	Koodin avulla annotoidaan pyöräilyä koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
kevytLiikenne	Kevyt liikenne	Koodilla voidaan annotoida sekä jalankulkua, pyöräilyä että muuta näihin maankäytön näkökulmasta rinnastuvaa liikennettä (esim. sähköpotkulaudat) koskevia tekstimuotoisia kaavamääräyksiä.
yhdyskuntatekniikka	Yhdyskuntatekniikka	Koodin avulla annotoidaan yhdyskuntatekniikkaa koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
hulevedet	Hulevedet	Koodin avulla annotoidaan hulevesien ohjaamista tai käsittelyä koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
jätehuolto	Jätehuolto	Koodin avulla annotoidaan jätehuoltoa koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
vesihuolto	Vesihuolto	Koodin avulla annotoidaan vesihuoltoa koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
ymparistoarvot	Ympäristöarvot	Koodin avulla annotoidaan ympäristöarvoja koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
kulttuuriymparisto	Kulttuuriympäristö	Koodin avulla annotoidaan kulttuuriympäristöä koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
maisema	Maisema	Koodin avulla annotoidaan maisema-arvoja, maisemien hoitoa ja näiden huomioimista koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
luontoarvot	Luontoarvot	Koodin avulla annotoidaan luontoarvoja, luontoarvojen hoitoa ja näiden huomioimista koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
biodiversiteetti	Biodiversiteetti	Koodin avulla annotoidaan biodiversitettiä, biodiversiteetin hoitoa ja näiden huomioimista koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
ennallistaminen	Ennallistaminen	Koodin avulla annotoidaan luontoarvojen ennallistamista koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
yhdyskuntarakenteenOhjaus	Yhdyskuntarakenteen ohjaus	Koodin avulla annotoidaan yhdyskuntarakenteen ohjausta koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
kaupanOhjaus	Kaupan ohjaus	Koodin avulla annotoidaan vähittäiskaupan ohjaamista koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset. Ks. etenkin MRL 9 a luku.
täydennysrakentaminen	Täydennysrakentaminen	Koodilla annotoidaan rakentamistapaa koskevia tekstimuotoisia kaavamääräyksiä, jotka liittyvät täydennysrakentamiseen ja sen ohjaukseen.
virkestys	Virkistys	Koodin avulla annotoidaan virkitystä koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
esteettömyys	Esteettömyys	Koodin avulla annoitoidaan esteettömyyttä koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.
ilmastonmuutos	Ilmastonmuutos	Koodia käytetään annotoimaan sekä ilmastonmuutoksen hillintää että sopeutumista koskevia tekstimuotoisia kaavamääräyksiä.
rakennusoikeus	Rakennusoikeus	Koodilla annotoidaan vain sellaisia rakennusoikeuteen liittyviä tekstimuotoisia kaavamääräyksiä, joilla ilmaistaan asioita, mitä kaavamääräys tai -kaavamääräyksen lisätieto -koodistojen arvoilla ei voi kuvata.

lisarakennusoikeus	Lisarakennusoikeus	Koodilla annotoidaan vain sellaisia lisärakennusoikeuteen liittyviä tekstimuotoisia kaavamääräyksiä, joilla ilmaistaan asioita, mitä kaavamääräys tai -kaavamääräyksen lisätieto - koodistojen arvoilla ei voi kuvata.
tontinKaytto	Tontin käyttö	Koodin avulla annotoidaan tontin käyttöä koskevat tekstimuotoiset kaavamääräykset.

http://uri.suomi.fi/codelist/rytj/RY_Sanallisen_Kaavamaarayksen_Laji

Kaavoitusteema

Koodiarvo	Koodin nimi	Kuvaus
01	Alue- ja yhdyskuntarakenne	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti alue- ja yhdyskuntarakenteeseen.
02	Sekoittuneet toiminnot	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti sekoittuneisiin toimintoihin, joita ovat esimerkiksi keskusta-alueet tai yhdistellyistä pääkäyttötarkoituksista muodostuvat aluevaraukset.
03	Asuminen	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti asumiseen.
04	Työpaikat	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti työpaikkoihin.
05	Elinkeinot	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti elinkeinoihin.
06	Matkailu	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti matkailuun.
07	Palvelut	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti palveluihin.
08	Kauppa	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti kauppaan tai kaupallisiin toimintoihin.
09	Teollisuus	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti teollisuuteen.
10	Julkishallinto	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti julkishallinnon toimintoihin.
11	Alkutuotanto	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti alkutuotantoon.
12	Liikenne	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti liikenteeseen.
13	Infrastruktuuri	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti infrastruktuuriin.
14	Eriyistoiminnot	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti erityistoimintoihin.
15	Energiantuotanto	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti energiantuotantoon.
16	Kulttuuri	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti kulttuuriin tai kulttuuritoimintoihin.
17	Luonto	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti luontoon.
18	Virkistys ja vapaa-aika	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti virkistykseen ja vapaa-aikaan.

19	Vesi	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti veteen tai vesistöihin.
20	Suojelu	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti ympäristöarvojen suojeluun.
21	Ympäristöarvojen vaaliminen	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti ympäristöarvojen vaalimiseen.
22	Ympäristöhäiriöt	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti ympäristöhäiriöihin.
23	Rakentamisen ohjaus	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti rakentamisen ohjaukseen.
24	Tontin käyttö	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti tontin käyttöön.
25	Kehittäminen	Koodin avulla määritellään kaavamääräyksen liittyvän teemallisesti kehittämiseen.
99	Muu kaavoitusteema	Koodilla voidaan määritellä muu kaavoitusteema, jos kaavoitusteema koodiston muut koodiarvot eivät sovellu käytettäväksi.

<http://uri.suomi.fi/codelist/rytj/kaavoitusteema>

Elinkaaren tila

Koodiarvo	Koodin nimi	Kuvaus
01	Kaavoitusaloite	Kuntaan tai maakuntaan saapunut kaavoitusaloite
02	Vireilletullut	Kaava on kuulutettu vireille tai vireille tulosta on ilmoitettu kaavoituskatsauksen yhteydessä
03	Valmistelu	Kaavan laatimisen vaihe, jossa laaditaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja osallisille annetaan mahdollisuus esittää mielipiteensä kaavan valmisteluaineistosta
04	Kaavaehdotus	Kaavan laatimisen vaihe, jonka aikana kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville ja siitä voi tehdä kirjallisen muistutuksen ja siitä pyydetään lausuntoja
05	Muutettu kaavaehdotus	Jos kaavaehdotusta on muutettu olennaisesti, kaavaehdotus asetetaan julkisesti uudelleen nähtäville
06	Hyväksytty kaava	Toimivaltainen viranomainen on hyväksynyt kaavaehdotuksen
07	Oikaisukehotuksen alainen	ELY-keskus on jättänyt kaavasta oikaisukehotuksen
08	Valituksen alainen	Kaavasta on tehty valitus
09	Oikaisukehotuksen alainen ja valituksen alainen	Kaavasta on jätetty oikaisukehotus ja siitä on tehty valitus
10	Osittain voimassa	Kaava, kaavakohde tai kaavamääräys on osittain voimassa
11	Voimassa ennen kaavan lainvoimaisuutta	Kaava on kuulutettu kokonaan voimaan ennen kuin kaavan valitukset on käsitelty (Huom! Koskee vain maakuntakaavaa)
12	Lainvoimainen	Kaava on saanut lainvoiman
13	Voimassa	Kaava on kuulutettu voimaan
14	Kumoutunut	Kaava on kumoutunut kaavamuutoksen tai kumoamispäätöksen myötä
15	Rauennut	Kaava on rauennut, kun kunta ei ole tehnyt oikaisukehotuksen johdosta uutta hyväksymispäätöstä

16	Hylätty	Kaava on hylätty, kun kaava viety hyväksymiseen ja valtuusto päättänyt olla hyväksymättä ja keskeyttää kaavoituksen
17	Keskeytetty	Kaavan valmistelu on päätetty keskeyttää ennen kaavan viemistä hyväksymiskäsittelyyn

<http://uri.suomi.fi/codelist/rytj/kaavaelinkaari>

Maanalaisuus

<i>Koodiarvo</i>	<i>Koodin nimi</i>	<i>Kuvaus</i>
01	Maanalainen	Koskee pääosin maanpinnan alapuolista maankäyttöä ja rakentamista
02	Maanpäällinen	Koskee pääosin maanpinnan yläpuolista maankäyttöä ja rakentamista

http://uri.suomi.fi/codelist/rytj/RY_MaanalaisuudenLaji/code/02